

**4. DERGİ KARADENİZ ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU
(IBSESS-4)**

**4TH INTENATIONAL BLACK SEA JOURNAL SOCIAL SCIENCES SYPOSIUM
(IBSESS-4)**

ÖZETLER KİTABI

BOOK OF ABSTRACTS

Editor: Prof. Dr. Vedi AŞKAROĞLU

Co-Editor: Prof. Dr. Roin KAVRELISHVILI

Co-Editor: Dr. Dinara ASHIMOVA

KARADENİZ
ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

**BATUMİ ŞOTA RUSTAVELİ DEVLET ÜNİVERSİTESİ
NİKO BERDZENİŞVİLİ ENSTİTÜSÜ**

Prof. Dr. Fikret Türkmen'in 80. Yaşına İthafen

**4. DERGİ KARADENİZ ULUSLARARASI
SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU (IBSESS-4)**

**4TH INTERNATIONAL BLACK SEA JOURNAL
SOCIAL SCIENCES SYMPOSIUM (IBSESS-4)**

**4-5-6 Nisan 2025
BATUM – GÜRCİSTAN**

PAYDAŞLAR

Batumi Şota Rustaveli Devlet Üniversitesi - Niko Berdzenişvili Enstitüsü (GÜRCİSTAN), Azerbaycan Pedagoji Üniversitesi (AZERBAYCAN),
Abay Kazak Millî Pedagoji Üniversitesi (KAZAKİSTAN),
Azerbaycan Bilimler Akademisi Folklor Enstitüsü (AZERBAYCAN), Bilimsel Eksen Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi (TÜRKİYE),
Çerkasi Üniversitesi (UKRAYNA), Dergi Karadeniz Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi (TÜRKİYE), Dünya Söz Akademisi (TÜRKİYE),
Issikköl Devlet Üniversitesi (KIRGIZİSTAN), Kızlar Devlet Pedagoji Üniversitesi (KAZAKİSTAN),
Kültür Evreni Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi (TÜRKİYE), Akaki Tsereteli Devlet Üniversitesi (GÜRCİSTAN),
Alberta Üniversitesi (KANADA), Tacikistan Millî Üniversitesi (TACİKİSTAN), Tebriz Üniversitesi (İRAN),

Sponsorlar

ÖZÇAM

İletişim : ibsessblacksea@gmail.com

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU
SYMPOSIUM ORGANISING COMMITTEE

Prof. Dr. Erdoğan ALTINKAYNAK

(Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı)

Prof. Dr. Shalva KIRTAZDE

(Akaki Tsereteli Devlet Üniversitesi Rektörü – GÜRCİSTAN)

Prof. Dr. Vedi AŞKAROĞLU

(Giresun Üniversitesi – TÜRKİYE)

Prof. Dr. Roin KAVRELISVILI

(Samtskhe-Cavakheti Devlet Üniversitesi - GÜRCİSTAN)

Prof. Dr. Roin MALAKMADZE

(Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi - GÜRCİSTAN)

Prof. Dr. Baltabay ABDİGAZİULI

(Abay Üniversitesi - KAZAKİSTAN)

Prof. Dr. Elena ARABADJI

(Melitopol Devlet Üniversitesi - UKRAYNA)

Prof. Dr. Maia ALAVIDZE

(Akaki Tsereteli Devlet Üniversitesi – GÜRCİSTAN)

Prof. Dr. Hayrettin İVGİN

(Dergi Karadeniz Sahibi - TÜRKİYE)

Prof. Dr. Hikmet KORAŞ

(Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi – TÜRKİYE)

Prof. Dr. Kadir GÜLKAYRAN

(Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)

Prof. Dr. Mahire NAĞIKIZI

(Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi, Bölüm Başkanı - AZERBAYCAN)

Prof. Dr. Hikmet VALEHOĞLU GULIYEV

(Folklor Enstitüsü Müdürü - AZERBAYCAN)

Prof. Dr. Vasily USHNUTSKIY

(NEF Üniversitesi - YAKUTİSTAN)

Prof. Dr. Nimetullah HAFİZ

(Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi - KOSOVA)

Prof. Dr. Natalie KONONENKO

(Alberta Üniversitesi - KANADA)

Prof. Dr. Necati DEMİR

(Gazi Üniversitesi – TÜRKİYE)

Prof. Dr. Levent KÜÇÜK

(Amasya Üniversitesi – TÜRKİYE)

Prof. Dr. Salim KÜÇÜK

(Ordu Üniversitesi – TÜRKİYE)

Doç. Dr. Ali DAŞMAN

(Manisa Celal Bayar Üniversitesi – TÜRKİYE)

Doç. Dr. Alla PAPCOVA

(Komrat Devlet Üniversitesi – MOLDOVA)

Doç. Dr. Aygülüm AYTAYEVA

(Elfarabi Üniversitesi - KAZAKİSTAN)

Doç. Dr. Aygün BAĞIRLI

(Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi, Edebiyat Enstitüsü Müdür Yrd. -
AZERBAYCAN)

Doç. Dr. Bakytgul KULJANOVA

(Alfarabi Üniversitesi – KAZAKİSTAN)

Doç. Dr. Ergali ERBOSUN

(Al- Farabi Üniversitesi - KAZAKİSTAN)

Doç. Dr. Göksel ÖZTÜRK

(29 Mayıs Üniversitesi – TÜRKİYE)

Doç. Dr. Irina JERNİSENKO

(Barnaul Devlet Üniversitesi – RUSYA FEDERASYONU)

Doç. Dr. Sedat BAHADIR

(Atvin oruh Üniversitesi – TÜRKİYE)

Dr. Dinara ASHIMOVA

(Abay Kazak Milli Devlet Pedagoji Üniversitesi – KAZAKİSTAN)

Dr. Gous KHAN

(Jawaharlal Nehru University – HİNDİSTAN)

Dr. Öğr. Üyesi Okan ÖZKARA

(Ardahan Üniversitesi – TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Sedat TAMAY

(Ardahan Üniversitesi – TÜRKİYE)

Dr. Hamza HAVUZ

(Yeni Türk Dili Doktoralı – TÜRKİYE)

SEMPOZYUM BİLİM KURULU

SYMPOSIUM SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Aleksander KADİRBAYEV (Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Alekseyev Anatoly NIKOLAYEVIC (RAN - Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Ali DUYMAZ (Balıkesir Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Alimcan İNAYET (Ege Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Asiye Mevhibe COŞAR (Karadeniz Teknik Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Bahattin ÇELİK (İğdır Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Baltabay ABDİGAZİULI (Abay Üniversitesi - Kazakistan)

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ (Erciyes Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Berrak TARANÇ - (Ege Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Bekir ŞİŞMAN (19 Mayıs Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Betül KARAGÖZ (Giresun Üniversitesi- Türkiye)

Prof. Dr. Ceval KAYA (Ardahan Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Cefer CEFEROV (Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi Rektörü -
Azerbaycan)

Prof. Dr. Elena ARABADJİ (Melitopol Devlet Üniversitesi - Ukrayna)

Prof. Dr. Elfina SİBGATULLİNA (Moskova Bilimler Akademisi - Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Enver TÖRE (Artvin Üniversitesi-Türkiye)

Prof. Dr. Faruk ÇOLAK (Niğde Üniversitesi -Türkiye)

Prof. Dr. Fitnat KAPTAN (Hacettepe Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Hamza GÜNDOĞDU (Atatürk Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Hande BİRKALAN-GEDİK (Yeditepe Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN (Uludağ Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Hikmet KORAŞ (Niğde Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Hülya SAVRAN (Balıkesir Üniversitesi - Türkiye)

- Prof. Dr. İbrahim TELLİOĞLU (19 Mayıs Üniversitesi – Türkiye)
- Prof. Dr. İhsan BULUT (Akdeniz Üniversitesi - Türkiye)
- Prof. Dr. İsmail KERİMOV (Pedagogical University of Crimea State - Kırım)
- Prof. Dr. Kadir GÜLKAYRAN (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)
- Prof. Dr. Kamil VELİ (İstanbul Aydın Üniversitesi - Türkiye)
- Prof. Dr. Layli ÜLKÜBAYEVA (Manas Üniversitesi - Kırgızistan)
- Prof. Dr. Mahire NAĞIKIZI (Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi - Azerbaycan)
- Prof. Dr. Maia ALAVIDZE (Akaki Tsereteli Devlet Üniversitesi – Gürcistan)
- Prof. Dr. Maria CİKİA (Oriental Institute - Gürcistan)
- Prof. Dr. Minahanım Nuriyeva TEKLELİ (Pedagoji Üniversitesi - Azerbaycan)
- Prof. Dr. Hikmet VALEHOĞLU GULİYEV (National Academy of Sciences – Azerbaycan)
- Prof. Dr. Mustafa ŞENEL (Ardahan Üniversitesi - Türkiye)
- Prof. Dr. Mustafa ÜNAL (Erciyes Üniversitesi - Türkiye)
- Prof. Dr. Mutlu DEVECİ (Fırat Üniversitesi - Türkiye)
- Prof. Dr. Natalie KONONENKO (Alberta Üniversitesi - Kanada)
- Prof. Dr. Necati DEMİR (Gazi Üniversitesi - Türkiye)
- Prof. Dr. Nilgün ÇIBLAK COŞKUN (Mersin Üniversitesi – Türkiye)
- Prof. Dr. Olga MELNITCHOUK (NEF Üniversitesi - Yakutistan - Rusya Federasyonu)
- Prof. Dr. Perizat Abdullayeva (Elfarabi Üniversitesi – Kazakistan)
- Prof. Dr. Ramazan KORKMAZ (Ardahan Üniversitesi Kurucu Rektörü - Türkiye)
- Prof. Dr. Ravşangül A. AVAKOVA (Elfarabi Üniversitesi – Kazakistan)
- Prof. Dr. Remzi DEVLETOV (Kırım Tatar Tiyatrosu - Kırım)
- Prof. Dr. Roin KAVRELİŞVİLİ (Samtskhe-Cavakheti Devlet Üniversitesi - Gürcistan)
- Prof. Dr. Serik ASILBEKULI (Abay Üniversitesi – Kazakistan)
- Prof. Dr. Süleyman KAYIPOV (ÇUY Üniversitesi, Kırgızistan)
- Prof. Dr. Tina GELAŞVİLİ (İvana Cevahishvili Üniversitesi - Gürcistan)
- Prof. Dr. Valerij BOVTUN (Altay Kray – Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Victoria V. KRASNYKH (Kiev Bilimler Akademisi - Ukrayna)

Prof. Dr. Yakup ÇELİK (Yıldız Teknik Üniversitesi - Türkiye)

Prof. Dr. Zekeriya KARADAVUT (Akdeniz Üniversitesi – Türkiye)

Prof. Dr. Hayrettin İVGİN (Dünya Söz Akademisi – Türkiye)

Doç. Dr. Alla PAPCOVA (Komrat State Üniversitesi – Moldova)

Doç. Dr. Aygölüm AYTBAJEVA (Alfarabi Üniversitesi, Kazakistan)

Doç. Dr. Bakıytgul KULJANOVA (Alfarabi Üniversitesi – Kazakistan)

Doç. Dr. Ergali ESBOSUN (Alfarabi Üniversitesi - Kazakistan)

Doç. Dr. Levent ÜNAL (Milli Savunma Üniversitesi – Türkiye)

Doç. Dr. Nadya TIDIKOVA (Altayistik Enstitüsü - Türkiye)

Doç. Dr. Ranetta GAFAROVA (Ağrı Üniversitesi – Türkiye)

Doç. Dr. Rezzan ÜNALP (Milli Savunma Üniversitesi – Türkiye)

Doç. Dr. Şirinbek SERSENBEKULI KOYLIBAYEV (Uıttık Öner Üniversitesi – Kazakistan)

Doç. Dr. Sevrı FIRINCIOĞULLARI (Türkiye)

DERGİ KARADENİZ İNDEKSLERİ / BLACK SEA JOURNAL IS INDEXED BY

Index Copernicus (ICI World of Journals)

Russian Science Citation Index (НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА - РИНЦ)

Central and Eastern European Online Library (CEEOL)

Modern Language Association

SOBIAD

Google Scholar

OAJI (Open Academic Journals Index)

İÇİNDEKİLER / TABLE OF CONTENTS

BİLDİRİ BAŞLIĞI / TITLE OF PRESENTATION - YAZAR / AUTHOR	SAYFA / PAGE
The Impact of Digital Technologies and Artificial Intelligence on Education - Natela Khitarishvili	13
The Effects of the Social Media Driven World on Society in <i>Nosedive</i> - Mediha Aşkaroğlu	15
Artvin’de İlk Ermeni Olayları Ve Tevfik Ağa İle Kadir Ağa Kavgası - Doç. Dr. Sedat Bahadır / Fatih Berkay İnan	16
Dialect Translation Challenges in the Indirect Translation of N. Dumbadze’s <i>Granny, Iliko, Ilarion And I</i> - Assoc. Prof. Dr. Ketevan Dogonadze / Prof. Dr. Nino Nijaradze / Prof. Dr. Inga Kikvidze	17
Kızılderililer ile Türkler Arasındaki Mitolojik, Genetik ve Kültürel Bağlar - Ceren Meydan	19
The Feeling of Ending Life in Akaki Tsereteli's Poetry - Assoc. Prof. Dr. Dali Betkhoshvili	21
Milli Mücadele Kahramanı Edip Dinç’in Murgul’daki Misyonerlik Hareketlerini Engelleme Çabası - Havva Bostan	23
The Difficulties of Intercultural Relations according to Jhumpa Lahiri's <i>Interpreter of Maladies</i> - Assoc. Prof. Dr. Diana Mikeladze	24
Artvin’de Geleneksel Ahşap İşçiliği - Elif Özcan	26
Some Issues of the Socio-Cultural Life of the Georgians of Tao-Imerkhevi (On the Example of Ethnographic Terms and Expressions) - Assoc. Prof. Dr. David Shavianidze	27
<i>Geyikli Gece</i> Şiiri ile <i>Kümesin Ötesi</i> Öyküsünün Ütopik Varlık Alanının Kurulması Açısından Karşılaştırılması - Tuğba Taşın Küçük	29
<i>Siyah Hatıralar Denizi</i> Romanında Postmodern Zaman - Tuğba Taşın Küçük	30
Ottoman Preparations for the 1578 Campaign in Georgia according to the Muhimme Defterleri - Assoc. Prof. Dr. Mirian Makharadze	31
<i>Alpamış ve Kuzu Körpeş Destanı</i> ’nın Karşılaştırmalı Özeti - Aina Shora	33
Urban Stagnation vs. Small-Town Isolation in James Joyce's <i>Dubliners</i> and Sherwood Anderson's <i>Winesburg, Ohio</i> - Assoc. Prof. Dr. Eliso Pantskhava	34
Pragmatic Analysis of Strategic Inference in Political Discourse: Trump and Zelensky - Prof. Dr. Maia Alavidze / Assoc. Prof. Dr. Ketevan Dogonadze / Prof. Dr. Inga Kikvidze	36
İhsan Oktay Anar’ın <i>Amat</i> Romanında “Gerçeklik” ve “Çokseslilik”in İşlenme Biçimleri - Prof. Dr. Vedi Aşkaroğlu	38
Teaching Punctuation Using AI-Supported Methods - Assist. Prof. Dr. Maia Nachkepia	39
Prehistoric and Ancient Archaeological Monuments of Ajara in the Geoinformation System - Nino Dzeladze / Assist. Prof.	40

Dr. Guram Chkhatarashvili / Nargiz Surmanidze / Irine Varshalomidze / Assist. Prof. Dr. Kakhaber Kamadadze	
“Illusionary homeland” among Turkish Georgians’ European Diaspora (The case of Shalva Tevzadze and Ilia Khimshiashvili) - Dr. Nino Okrostsvavidze	41
The parallel corpus-based analysis method of the poem "The Knight in the Panther's Skin" and its Turkish Translation - Nona Nikabadze	42
Administrative Status of Batumi in the Ottoman Empire - Prof. Dr. Zaza Shashikadze Professor / Ketevan Dekanadze	43
Lazca'da ve Acara Ağzında Yaygın Olarak Kullanılan Türkçe Ödünç Kelimeler - Prof. Dr. Lile Tavdilava	44
The Impact of Historical and Cultural Shifts on Georgian Translations of J. D. Salinger's <i>The Catcher in the Rye</i> - Tamara Kobeshavidze	47
Imagist Aesthetics in 'Girl': Ezra Pound's Minimalist Approach to Emotion and Image - Tamari Iremadze	49
The Boundary Between Real and Artificial: An Analysis of Philip K. Dick's "Do Androids Dream of Electric Sheep?" - Tamta Amiranashvili	50
Administrative and Demographic Structures of the Kingdom of Jerusalem (1099–1187): An Analysis of Political and Social Transformations - Assoc. Prof. Dr. Tsira Meskhishvili / David Khasid	52
The Poetry of Ibn Hamdis, an Outstanding Representative of Classical Arabic-Sicilian Literature - Dr. Jamila Vagif Damirova	54
Nizami Gencevi Mirasında Eğitim ve Öğretim Konuları - Dr. Reyhan Dadaşova	55
The Gate Between Worlds: The Number ‘2’ as Transition and Dualism in Bulgakov's <i>The Master and Margarita</i> - Prof. Dr. Bahar Güneş	57
Irak Erbil Bölgesi Kadınların Giyim Kuşam ve Süslenme Tarzları Üzerine Bir Araştırma - Dr. Naznaz Bahjat Tawfeq	58
Trinity as a symbol of harmony and conflict in the first chapter of Mikhail Bulgakov's novel <i>The Master and Margarita</i> - Assoc. Prof. Dr. Shalala Ramazanova	59
National and Cultural Peculiarities of Taboos in Kazakh and English Languages - Assoc. Prof. Dr. B. R. Kulzhanova / A. B. Kashkeyeva	60
Enhancing the Effectiveness of Teaching Kazakh As a Second Language - Lect. Mangysheva Zhanar Smagulovna / Assist. Prof. Dr. Akbayeva Anar Meirkhanovna / Lect. Nussip Gulzhan Sakenkyzy	61
Development of an Online Platform Bottom-up Model for Eliminating «Gaps» and «Bottlenecks» in Forming «Soft Skills» - Assoc. Prof. Dr. Ainagul Tautenbayeva / Bakytgul Abykanova	62
Lazca'da ve Acara Ağzında Yaygın Olarak Ödünç	63

Alınan Türkçe Kelimeler - Prof. Dr. Lile Tavdilava	
The Concept of "Love of Humanity" in Abai's Poems - Prof. Dr. Anarkul Salkynbay	64
Xorazm Doston Kuy-nomalarining Raqsobop Usullari - Prof. Dr. Batir Matyaqubov	65
Surxondaryo Baxshichilik San'ati An'analari - Ilxomjon Norov	66
Baxshilar Ovozini Sozlash Usuli - Nurmuxamedov Beknazar Bahodir o'g'li	67
Baxshilarning Nutq Texnikasi va Nafasni Boshqarish Usullari - Qodirov Ma'ruf	68
Qoraqalpoq Baxshichilik San'ati va Bola Baxshi Qurbonnazar Abdullaev Ijodi - Assoc. Prof. Dr. Saburova Injigul Jumabaevna	69
Sources Of Creativity - Prof. Dr. Matyakubov Shavkat Botirovich	70
Xorazm dostonijrochiligini O'zbek milliy musiqamizda tutgan o'rni - Rasulbek Abduraxmanov	71
Qoraqalpoq Xalqining Musiqiy Pedagogikasi: Yoshlarga Ma'naviy Fazilatlarini Rivojlantirish Mazmuni - Assoc. Prof. Dr. Moyanov Iqlasbay Jiyeibaevich	72
The Dreamer's Stage: Fantasy, Authority, and the Transformative Power of Imagination in A Midsummer Night's Dream - Assist. Prof. Dr. Asya Sakine Uçar	73
Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN ile İlgili Duyduklarım, Bildiklerim ve Gördüklerim - Dr. Ahmet Öcal	74
Şeref Taşlıova'nın Kendi Tasnifi Halk Hikâyelerinde Rüya Yolu ile Âşık Olma ve Bağlanma - Asist. Prof. Dr. Aykut Yaşar Kotancı	75
Meydancık Beldesi Gürcülerinde Düğün - Prof. Dr. Erdoğan Altınkaynak	76
Postmodern Çağın Anti-Kahramanları: <i>Kinyas ve Kayra</i> - Gamze Mortepe	77
Sanal Dil ve Türkçe: Counter-Strike 2 Örneği - Dr. Hamza Havuz	78
Turizm Çalışanlarının Duygusal Emek Yönetimi - Doç. Dr. Hürriyet Çimen	79
Sibirya'dan Anadolu'ya Köstek Kırma/ Duşak Kesme Geleneği - Dr. Öğr. Üyesi Mirza Polat	80
Reading Charlotte Perkins Gilman's <i>Yellow Wallpaper</i> through Kate Millet's Radical Feminist Perspective - Assist. Prof. Dr. Murat Karakoç	81
Ortaçağ İslâm Dönemi Farabi'nin Müzik Epistemolojisi - Assist. Prof. Dr. Sedat Tamay / Lecturer Rahşan Demirtaş Tamay	82
Yeni Türk Sinemasında Kamu Görevlisine Yeni Linç Nedenleri - Assist. Prof. Dr. Selami İnce	83
Federico Garcia Lorca ve Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği - Assoc. Prof. Dr. Sevrâ Fırıncioğulları	84

Ozan Bekir Bulut'un (İhlâsî'nin) Şiirlerinde Ekonomik Hayat Tezahürleri - Songül Daşdemir	85
Kırım Karay Masallarında Kadın Alp Tipi - Tuğba Karakaya	86
Bekir Kara'nın Kavuni Romanında Kıbrıslı Türk Kimliği - Prof. Dr. Mustafa Yeniasır / Prof. Dr. Burak Gökbulut	87
Kazakistan, Gürcistan ve Ukrayna'da Hıristiyan Türkler Urumları Üzerine Yapılan Çalışmalar - Prof. Dr. Erdoğan Altınkaynak	88
"Necefhan ve Perizad Hanım" Adlı Azerbaycan Halk Hikâyesinin Muhteva Bakımından İncelenmesi - Gülsemin Kotancı	89
Kadınların Toplumsal Statüsünün Geri Kalmasının Nedenleri - Hüseyin Çimen / Assoc. Prof. Dr. Hürriyet Çimen	90
<i>Orhun Abideleri</i> ve <i>Kutadgu Bilig</i> 'den <i>Sened-i İttifak</i> 'a Sosyal Devlet ve Adalet Anlayışı - Assoc. Prof. Dr. Sedat Bahadır	91
Cemal Süreya Şiirlerinde Cinsellik - Prof. Dr. Veda Aşkaroglu	92
Ayşe Kulin'in <i>Geniş Zamanlar</i> Öyküsünü Cinsiyet Ayrımcılığı Bağlamında Fransız Feminizmi Çerçevesinde Okumak - Gamze Mortepe	93
Malatya Düğün Geleneklerinin Geçmişten Günümüze Değişimi - Büşra Aydın	94
Asya'dan Anadolu'ya Nevruz - Çiğdem Çelik	95
6 Şubat 2023 Depremi ve Komplo Teorileri: Post-Truth Çağında Bilgi ve Algı Analizi - Arş. Gör. Umay Bahadır	96
Identity Crisis in the Works of Oğuz Atay - Assist. Prof. Dr. Mzisa Buskivadze	97
2. Abdülhamit'ten Günümüze Kadın ve Çocuklar - Elif Terzi	98
Symbolic Significance of Jewelry in Kazakh and Turkish Cultures - Venera Yuldasheva / Assist. Prof. Dr. Dinara Ashimova	99
Tech-Infused English Teaching Through 3D Metaverse Environment - Assel N. Akimova / Assist. Prof. Dr. Zhazira B. Zhauynshiyeva	100
Gender Roles in Gender-Marked Phraseologisms - A Comparative Analysis of English and Georgian Languages - Diana Nemsitsveridze	101
The Village of Avdarma For the History of the Gagauz of Budjak - Assoc. Prof. Dr. Elisabed Bzhalava	102
One Archival Source about the Akhaltsikhe Trade Police (1876) - Prof. Dr. RoinKavrelishvili / Assoc. Prof. Dr. Nugzar Zosidze	103
Short and Sweet: Syntactic Reduction and English Non-Finite Verb Forms - Assoc. Prof. Dr. Natia Zviadadze / Assoc. Prof. Dr. Rusudan Gvilava / Gvantsa Khvedelidze	104

The Impact of Digital Technologies and Artificial Intelligence on Education

Natela Khitarishvili

Digital technologies have had a radical impact on the quality and pace of life. The 21st century can be described as the digital era, considering the achievements of the digital world and the role of digital technologies. One of the most significant aspects of the digital age is artificial intelligence (AI).

Artificial intelligence (AI) is a technology that enables computer programs to perform tasks that typically require human intelligence. With AI, it is possible to quickly analyze large volumes of data, draw relevant conclusions, process text and speech, translate, and generate automatic responses. AI has completely transformed society, and given that the younger generation—children in particular—are the most receptive to digital technologies, artificial intelligence has seamlessly integrated into the education system. AI has the potential to revolutionize the way we teach and learn.

One of the most promising applications of AI in education is personalized learning. By analyzing students' performance and behavior, AI algorithms determine individual learning needs and develop tailored recommendations for each student. This helps students learn at their own pace, improving their overall educational experience and directly impacting their academic performance. Beyond direct teaching, AI plays a significant role in the development of new educational resources and tools. Chatbots, for example, can assist students in solving complex problems. However, this aspect remains a subject of debate.

AI is also effectively used to promote inclusive education. It plays a crucial role in supporting students with disabilities and special educational needs by providing information in specific, accessible formats, ensuring that education is available to everyone. Additionally, AI helps eliminate language barriers by instantly making educational materials accessible to non-native-speaking students. Despite its advantages, the use of AI in education comes

with certain challenges. One major concern is the potential for AI to be biased or overused, which could disrupt the normal educational process and negatively impact the overall quality of education.

Another critical concern is the fear that AI could entirely replace human educators in schools and universities. Furthermore, issues related to student data privacy and security remain a topic of ongoing discussion. AI assists teachers by enabling them to create educational materials quickly and efficiently, based on information such as academic research, writing, and editing. The time saved allows educators to focus more on the innovative and creative aspects of teaching.

Keywords: Digital Technologies, Artificial Intelligence (AI) , Education, Data

The Effects of the Social Media Driven World on Society in *Nosedive*

Mediha Aşkaroğlu

Using the psychoanalytical approach, I claim that the social media driven society in *Nosedive* cannot be fulfilling because human interactions are necessary for a satisfying life. I will describe to what extent technology is distracting people from their everyday life with the help of Urueña and Melikyan's essay on whether the future is already here, followed by Sartre's concept of *the look of the other*. Based on this idea, I will present Lopato's view on the virtual world. Furthermore, I will analyse Bentham's panopticon and the Zhima credit system as well as the Chinese Social credit system while keeping Foucault's question in mind concerning the virtue of forced moral behaviour. Finally, I will use Bourdieu's thoughts about social status in combination to Debord's perspective on mass advertisement and the psychological background of the wish to become famous to prove that Lacie cannot reveal her real self.

Keywords: psychoanalysis, society, media, *Nosedive*, Sartre, panopticon

Artvin’de İlk Ermeni Olayları Ve Tevfik Ağa İle Kadir Ağa Kavgası

Doç. Dr. Sedat Bahadır

Fatih Berkay İnan

Artvin, Kafkaslar ile Anadolu’yu birleştiren stratejik konumu ve zengin tarihsel geçmişiyle, farklı etnik grupların kesişim noktası olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu’nun bir sancağı iken, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı (’93 Harbi) ve Berlin Antlaşması sonrası Rus Çarlığı’nın egemenliğine giren bölge, bu dönemde önemli demografik ve toplumsal dönüşümler yaşamıştır. Rus yönetiminin desteğini arkasına alan Ermenilerin ticari ve kültürel yükselişi, Türk nüfus ile gerilimlere yol açmış; bu süreçte ortaya çıkan çatışmalar, Artvin’in tarihsel dokusunu şekillendirmiştir. Bu çalışmada, Artvin’de ilk Ermeni olaylarının kökenleri, tetikleyicileri ve özellikle Tevfik Ağa ile Kadir Ağa arasındaki çekişmenin yerel halk üzerindeki etkileri analiz edilmektedir. Olaylar, bireysel anlaşmazlıkların ötesinde, dönemin siyasi ve toplumsal dinamiklerini yansıtan birer ayna olarak değerlendirilmiştir. 1886 Rus nüfus sayımı, Maçavariani’nin seyahat notları ve Özder’in tanıklıkları gibi tarihsel kaynaklar ışığında, Artvin’in etnik yapısı, göç hareketleri ve çatışma dönemleri incelenerek bölgenin karmaşık geçmişine ışık tutulmuştur. Tevfik Bey’in AndriyasPilosyan’ı 1891’de öldürmesi, etnik gerilimlerin somut bir örneği olarak öne çıkarken, Kadir Ağa’nın Rus politikalarına direnişi yerel bir kahramanlık narratifine dönüşmüştür. 1918 Trabzon Muahedesi ve 1920 Gümrü Antlaşması ile Türkiye’ye dönen Artvin’de çatışmalar yatışmış, 1925 mübadele süreciyle Türk muhacirler ve kalan Ermeniler arasında bir barış dönemi başlamıştır. Bu çalışma, Artvin’in tarihini yalnızca yerel bir perspektiften değil, uluslararası dinamikler bağlamında da ele almayı amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Artvin, Ermeni, ilk olaylar, Kurtuluş savaşı

**Dialect Translation Challenges in the Indirect Translation of N.
Dumbadze's *Granny, Iliko, Ilarion And I***

Assoc. Prof. Dr. Ketevan Dogonadze

Prof. Dr. Nino Nijaradze

Prof. Dr. Inga Kikvidze

This paper examines the translation challenges of dialect speech that arise in the indirect translation of NodarDumbadze's novel *Granny, Iliko, Ilarion and I* into English with Russian as a mediating language when preservation of distinctive regional speech becomes particularly complex.

Dialects represent geographic, social, and cultural variations within languages, characterized by distinctive pronunciation, vocabulary, grammar, and idiomatic expressions that differ from standardized forms. In literature, dialects serve crucial narrative functions, establishing character authenticity, conveying social identity, and creating a sense of place. N. Dumbadze's semi-autobiographical coming-of-age novel, set in rural Soviet Georgia, employs Gurian dialect as a key vehicle for character development and regional atmosphere.

The Gurian dialect spoken by some of the characters features distinctive phonological shifts, vocabulary items and syntactical patterns that establish the rural Georgian setting. These dialectal markers resist straightforward translation through multiple linguistic filters. Our analysis identifies how dialect-specific elements transform across the translation chain from Georgian to Russian to English. The study reveals that translators predominantly employ three strategies when handling dialect speech: compensation (finding functional equivalents), omission (removing untranslatable dialect elements), and dilution (reducing the intensity of dialect markers).

The results of this mediated translation process include inevitable distancing from Dumbadze's original dialectal richness, with potential homogenization of characters' distinct voices. Language-based features embedded in dialect speech face significant challenges in the initial Georgian-Russian translation, while cultural aspects of dialect suffer greater losses in the Russian-English stage due to increased sociocultural distance.

Keywords: dialect, indirect translation, translation strategies, compensation, dilution, omission

Kızılderililer ile Türkler Arasındaki Mitolojik, Genetik ve Kültürel Bağlar

Ceren Meydan

Bu çalışma, Kızılderililer ile Türkler arasındaki kültürel, genetik, dilbilimsel ve mitolojik benzerlikleri araştırmaktadır. Kızılderililerin kökenlerine dair yapılan bilimsel çalışmalar, onların Asya'dan Bering Boğazı üzerinden Amerika kıtasına göç eden topluluklardan türediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, özellikle Türklerle Kızılderililer arasındaki bağlantılar dikkat çekici bulunmuş; genetik, dilbilimsel, mitolojik, sanat, kültürel açılardan incelenmiştir.

Mitolojik ve kültürel açıdan bakıldığında, Türklerin ve Kızılderililerin inanç sistemleri arasında büyük benzerlikler bulunmaktadır. Şamanizm, her iki toplumda da yaygın bir inanç sistemidir ve doğa ruhlarına, atalara tapınma gibi unsurlar ortak bir anlayışın göstergesidir. Güneş kültü, hem Türklerde hem de Kızılderililerde önemli bir yer tutmuş ve kutsal kabul edilmiştir. Türklerin ve Kızılderililerin kutsal saydığı hayvanlar, totem anlayışı, ruhlar dünyasına dair inançları ve bazı ritüelleri de büyük ölçüde örtüşmektedir.

Sanat ve mimari benzerlikler de dikkate değerdir. Türk halı ve kilim motifleriyle Kızılderili dokuma desenleri arasında dikkat çekici benzerlikler bulunmaktadır. Ayrıca, Kızılderili çadırı olan "tipi" ile Türklerin kullandığı "yurt" arasında şekil ve işlev açısından önemli ortak noktalar olduğu görülmektedir.

Takvim sistemleri açısından da iki toplum arasında benzerlikler bulunmaktadır. Örneğin, 12 Hayvanlı Türk Takvimi ile Aztek takvimi arasında ortak yönler olduğu gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra, mevsim döngülerine dayalı zaman ölçüm sistemleri de iki kültürün benzer yaşam biçimlerine sahip olduğunu göstermektedir.

Türkler ve Kızılderililerin tarihsel süreçte ortak bir geçmişe sahip olabileceğini ve kültürel etkileşimlerinin izlerinin bugün bile görülebileceğini

vurgulamaktadır. Aynı zamanda, Kızılderililerin Amerika kıtasında yaşadığı sömürgecilik süreci ve asimilasyon politikaları sonucunda kültürel kimliklerini koruma mücadelesine de değinilmektedir. Sonuç olarak, bu araştırma, insanlığın ortak geçmişine dair önemli ipuçları sunmakta ve kültürler arası bağlantıları daha iyi anlamamıza katkı sağlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Türk, Kızılderili, mitoloji, sanat, kültür

The Feeling of Ending Life in Akaki Tsereteli's Poetry

Assoc. Prof. Dr. Dali Betkhoshvili

Akaki Tsereteli's artistic creation is full of eternal problems related to human existence, such as the feeling of the transience of life and the establishment of immortality, which is conveyed in Akaki's poetry through such an important problem as the tragedy of old age, which speaks of the end of the world and the beginning of the eternal path. It can be said that many samples of Akaki's poetry are imbued with this spirit, but in some works this saying is even more pronounced. In the work, the mentioned problem is presented with only a few lyrical samples of the poet. In them, the author has understood the issue of the essence of man from a multifaceted perspective. Akaki Tsereteli believes that the place of man, the mission of his life - existence, must be realized and understood. This includes both the material and spiritual aspects of his life.

Akaki Tsereteli's work is a clear confirmation of the main value of revealing a person as a difficult-to-understand being in a large universe. The poet is primarily interested in the essence of a person, both in time and space of life, and his every artistic word is aimed, first of all, at explaining this phenomenon. The problems of life are concentrated around the human world and proceed in one direction or another.

Akaki Tsereteli, as a creator, considers the world as one large mirror, where one can direct one's inner, spiritual eye deeply and see a person there, as a reflection of this mirror, which requires a different look to recognize its essence. In the human world, both goodness and hell are visible, white - bright, suffering - blood-stained gray hair, equivalent to sacrifice, close to purity, in which hope is also read; both white and red-stained gray hair have become the subject of the creator's thought, an event, a great artistic image, because in it the flow of life, the past life is read, which unites birth, death, good and evil, abundance and good, wealth and poverty, youthful dreams

and life-giving wisdom, in which both the gift of heaven and the "heart-rending" transient existence are woven.

The basis for understanding the essence of man, the phenomenon of his life-existence, lies in the biblical worldview, which then finds understanding in philosophy and artistic thinking. Akaki Tsereteli, with his worldview, constantly reflects on the world of man, his fate, and experiences everything painfully. The poet, with his own faith, love for God and neighbor, and a vision saturated with prayer, delves into the defining issues of human existence and thus offers the innermost message to the next, young generations full of life.

Keywords: Akaki Tsereteli, life, old age, man, end of the world, eternal path.

Milli Mücadele Kahramanı Edip Dinç'in Murgul'daki Misyonerlik Hareketlerini Engelleme Çabası

Havva Bostan

Murgul ilçesi, Karadeniz Bölgesi'nin Artvin ilinde yer almakta olup, doğal güzelliklerinin yanı sıra zengin kültürel mirasıyla da dikkat çekmektedir. Tarihsel süreçte, bölge birçok kültürel ve dini değişime tanıklık etmiş ve farklı inanç sistemlerinin etkisi altında kalmıştır. 20. yüzyılın başlarında, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş sürecine girmesiyle birlikte, özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde misyonerlik faaliyetleri hız kazanmıştır. Hristiyan misyonerler, yerel halk üzerinde etki yaratabilmek amacıyla çeşitli stratejiler geliştirmiş ve bu stratejileri Murgul gibi coğrafi olarak stratejik öneme sahip bölgelerde yoğunlaştırmıştır. Murgul'un bulunduğu konum, bölgeyi misyoner faaliyetleri için cazip bir alan haline getirmiştir. Misyonerlerin yerel halk üzerindeki etkisi, bölgenin dini ve kültürel yapısını tehdit ederken, Edip Dinç bu dönemde bölgenin manevi bütünlüğünü korumak adına hem bireysel tecrübesi hem de akademik bilgi birikimiyle önemli bir rol oynamıştır. Dinç yalnızca bölgenin tarihi ve coğrafi kimliğini savunmakla kalmamış, aynı zamanda halkın misyonerlik faaliyetleri konusunda bilinçlenmesini sağlamak için de önemli bir çaba göstermiştir. Edip Dinç'in misyoner hareketlere karşı geliştirdiği stratejiler, yalnızca yerel bir savunma çabası olarak kalmamış, aynı zamanda bu dönemdeki milli mücadele bağlamında daha geniş bir anlam taşımaktadır. 19. ve 20. yüzyılda misyonerlik hareketleri pek çok ülkede derin etkiler bırakmıştır. Bu çalışma, Edip Dinç'in Murgul'daki misyonerlik faaliyetlerine karşı sergilediği tutumu, uyguladığı stratejileri ve bu dönemdeki milli direniş anlayışını detaylı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Milli mücadele, Edip Dinç, Artvin, Murgul, misyonerlik

The Difficulties of Intercultural Relations according to Jhumpa Lahiri's *Interpreter of Maladies*

Assoc. Prof. Dr. Diana Mikeladze

The study aims to reveal the difficulties of migrants which they face in different cultural environment and how Jhumpa Lahiri, acclaimed American author celebrated for her profound exploration of identity, belonging, and cultural displacement, describes it. Born to Bengali parents in London and raised in the United States, Lahiri has drawn from her personal experiences to craft narratives that resonate with readers across the globe. Her work often delves into the complexities of immigration, the challenges of assimilation, and the tensions between tradition and modernity. Over the years, she has become a significant voice in contemporary literature, earning numerous awards and accolades for her contributions. Lahiri's literary career began with a bang when her debut short story collection, *Interpreter of Maladies* (1999), won the Pulitzer Prize for Fiction. This collection established her as a masterful storyteller capable of portraying the intricacies of human relationships and cultural dissonance with striking clarity. Her subsequent works, including novels and essays, have solidified her reputation as a writer of exceptional depth and insight. The short story collection "Interpreter of Maladies" consists of nine tales exploring the lives of Indian and Indian-American characters.

Lahiri masterfully portrays themes of alienation, cultural identity, and the longing for connection. The stories evoke deep emotion with subtlety and precision, capturing the struggles of characters caught between two cultures. She skillfully examines the dynamics of intercultural relationships, revealing the challenges of communication, misunderstandings, and worldviews that shape the experiences of immigrants and their descendants. Through her nuanced character portrayals, Lahiri sheds light on the emotional turmoil faced by individuals navigating between two identities. Lahiri's writing style is characterized by its elegance, simplicity, and

emotional depth. She employs subtle yet evocative language to create richly textured narratives.

Key words: displacement, identity, dissonance, alienation, intercultural, immigrants, descendents, emotional turmoil.

Artvin’de Geleneksel Ahşap İşçiliği

Elif Özcan

Bu çalışma, gelenek kavramının toplumların kültürel yapısındaki rolünü ve Artvin'deki geleneksel ahşap oymacılığını incelemektedir. Gelenek, örf ve adetler, toplumların kimliğini oluşturma sürecinde önemli bir rol oynar. Türk kültüründe geleneksel el sanatları, özellikle Artvin’deki ahşap oymacılığı, bölgenin tarihi, kültürel ve doğal özellikleriyle şekillenmiştir. Bu sanat, sadece bir el işçiliği pratiği değil, aynı zamanda bölgenin sosyal yapısını ve doğayla olan etkileşimini anlamamıza yardımcı olur.

Artvin’deki ahşap oymacılığı, yüzyıllar boyunca gelişen bir sanat biçimidir. Artvin’in zengin orman varlığı, bu geleneği besleyen temel faktörlerden biridir. Ahşap, işlenebilirliği ve dayanıklılığıyla geçmişte olduğu gibi günümüzde de tercih edilen bir malzemedir. Ahşap oymacılığı, sadece günlük yaşamda kullanılan objeler değil, toplumsal anlam taşıyan simgeler de üretir.

Çalışma, ahşap işçiliğinin tarihsel gelişimine de odaklanmaktadır. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde ahşap, estetik ve fonksiyonel amaçlarla kullanılmıştır. Bu dönemlerde camilerden köylere kadar birçok yapıda ahşap süslemeler yer almıştır. Cumhuriyet dönemiyle birlikte modern tekniklerin etkisiyle geleneksel teknikler birleşerek günümüze kadar ulaşmıştır. Artvin’deki ustalar, geçmişten gelen teknikleri yaşatarak, modern çizgilerle bu geleneği günümüzde de devam ettirmektedir.

Ahşap oymacılığında kullanılan ceviz, kestane, meşe gibi dayanıklı ağaçlar, genellikle mobilya ve süslemelerde tercih edilir. Ahşap işçiliği, dekoratif objeler yanı sıra işlevsel ürünler de üretir; mobilya, kapı, pencere gibi yapısal öğeler bu sanatın örneklerindendir. Bu sanat, hem estetik hem de fonksiyonel açıdan büyük değer taşımaktadır.

Sonuç olarak, ahşap işçiliği, yalnızca bir meslek değil, kültürel kimliğin sanatsal bir ifadesi olarak değerlendirilmiştir. Sanayileşme ve modernleşme, bu geleneği tehdit etse de, sürdürülebilir bir gelecek için korunması gerektiği vurgulanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Artvin, ahşap işçiliği, kültür

Some Issues of the Socio-Cultural Life of the Georgians of Tao-Imerkhevi (On the Example of Ethnographic Terms and Expressions)

Assoc. Prof. Dr. David Shavianidze

The paper discusses the words and sayings found in Tao-Imerkhevi during the ethnographic expedition regarding the family-kinship relationships and some issues of everyday and cultural life related to them ("The cornerstone of the mill is a woman, the top is a man... it's like a family"; "They would give bread to the daughter-in-law, the "bgharchi", they would put you in the house with your right foot - it was Georgian. Now everything is a fairy tale"; "After mixing blood, the "Kardashians" are blood brothers"; "To eat something, you have to plow"; "The thought of feeding the village is a blessing"; "A woman is a family builder"; "A woman is a deterrent"; "It is not right for a woman to take away her headscarf"; "You are not able to protect a woman, who washes your face"; "A woman is blamed when she does not work for the house, does not work properly"; "The property of a woman and her husband is not divided"; "A fly does not recognize you, that is why it bites you").

The study of ethnographic material is interesting not only from the preserved dialectal-linguistic meanings, but also from the perspective of teaching with them. We will compare the characteristics of the traditional life of the Turk Georgians with the materials found in the rest of Georgia, the results of their research, and the everyday-cultural reality found and described by others.

A complex ethno-historical study of ethnographic materials reveals: A. Due to the circumstances known to the local Georgians, Islam is an integral part of everyday life, although not all aspects of their everyday-cultural life can be explained by religion. During the study, the old and current political-economic situation, ideology, and the level of access to education in the former homeland of our people, which remained part of Turkey, should be taken into account. B. The stability of the mentality was determined by the devotion of the autochthonous Georgians of the Georgian territorial,

historical-ethnographic units ceded to Turkey and taken from them to their own traditions. C. The surviving Georgian mentality and knowledge of the traditional way of life regulated family relations. The “actionable knowledge” necessary for this relationship and the desire and obligation to fulfill it are evident. At present, the influence of a new economic-life, cultural and socio-economic arrangement on these relations is noticeable; D. The tradition created on the basis of self-awareness is closely connected with ethnic culture and ensures the preservation of such national characteristics as family, mutual and women's respect, the psyche of society and rules of behavior; E. It is not correct to favor Islam when discussing the status of women in terms of life-cultural relations, with family members, society, with their spouse, and in general. This should be studied in conjunction with many other factors already mentioned, taking into account the needs of autochthonous Georgians. V. The tradition of kinship, the most important measure of the stability and change of ethnic norms, created on the basis of the peculiarities of social, spiritual, and economic existence, has survived to this day as a norm and principle of life; the Turk Georgians peoples from time to time passed on the knowledge preserved in their memory (museum archive) to future generations so that there was no conflict between the individual and modern society. G. The main line of family and personal, spouse relations prevalent in the Tao-Imerkhevi lifestyle has not been disrupted. Historically and even today, the survival of the Tao-Imerkhevi nationality, the development and regulation of socio-cultural problems in accordance with the Georgian ethnicity, could not be prevented by the forced separation from their native environment, their own social and original religious situation; the reality of adapting to different living-cultural-economic, and of course political circumstances. The most important thing on the path to preserving the Georgian-Kartvelian language was nature-characteristics, value-related, emotional and, rational orientation.

Keywords: Georgia, Turkey, Tao, Imerkhevi, ethnography.

Geyikli Gece Şiiri ile Kümesin Ötesi Öyküsünün Ütopik Varlık Alanının Kurulması Açısından Karşılaştırılması

Tuğba Taşın Küçük

Ütopya gerçek dünyada var olmayan, özlenen ve hayal edilen bireysel ve toplumsal düzen açısından kurgulanan ideal dünyadır. Ütopyalar bireyin zihninde kurguladığı, mutlu olacağını düşündüğü mekânlardır. Bireyin mutlu olmayı beklediği, varlığını gerçekleştireceğini umduğu ütopyalar özlenen ve bu nedenle hayal edilendir. Ütopyalar, bireysel varlık alanının kurulmasına ya da toplumsal yasalar, normlar, ahlaki düzen gibi adaleti sağlayıcı; insanı mutlu edici hizmette bulunması beklenen kurumlara yönelik bir eleştiridir. Ütopyalar, mutsuzluk içinde varlığının anlamını bulamayan bireyin zihninde tasarladığı kaçış mekânlarıdır. Yaşadığı dünyayı sorgulayan ve varlık alanından tümüyle mutsuz olan birey açısından içinde bulunduğu mekân labirentleşen mekân özelliğinde görülür. Bunaltan, labirentleşen mekânda yaşamak istemeyen birey; kaçıp kurtulabileceği, varlık sorunu yaşamadığı mekânlar kurar. Yaşadığı mekânda mutsuzlaşan birey, varlığını kutsayabileceği kendi için ütopik bir varlık alanı oluşturur. Ütopik varlık alanında yaşamayı hayal eden birey bu umuda tutunur.

Turgut Uyar'ın *Geyikli Gece* şiiri ile Yusuf Atılgan'ın *Kümesin Ötesi* öyküsünde, Konuşmacı/Seslenici ve Beyaz Tavuk karakterleri varlık alanları için ütopik bir dünya oluştururlar. Çevrelerindeki diğer insanlardan ve tavuklardan farklı olan kişiler yaşadıkları mekânları sorgularlar. Bunun sonucunda var olmak için hayal ettikleri bir dünya oluştururlar. Konuşmacı kentten köye sığınmak isterken Beyaz Tavuk yaşadığı köyden kaçarak kente sığınmak ister. Farklı ütopik mekanların hayalini kursalar da her iki çalışmadaki karakterler kaçışı sağlayıcı, idealize edilmiş bir dünyanın hayalini benzer biçimlerde kurarlar. Var oldukları mekânda mutsuzlaşan ve yeni bir dünyada yaşamayı hayal eden iki karakterin ütopik varlık alanları karşılaştırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Geyikli Gece*, *Kümesin Ötesi*, ütopya, varlık alanı, kaçış, karşılaştırma

***Siyah Hatıralar Denizi* Romanında Postmodern Zaman**

Tuğba Taşın Küçük

Dünyamız her an yeni olguların etkisinde hızla değişmektedir. Değişimi tetikleyen siyasal, kültürel, teknolojik ve ekonomik etmenler, sadece yerel düzeyde değil, ulusal ve hatta uluslararası düzeyde insanların tüketim alışkanlıklarını, kültürel dokusunu ve yaşam biçimlerini de belirlemektedir. Böylesi bir etkilenimin sanatsal alanda da yansımaları kaçınılmaz olarak ortaya çıkmaktadır. Tiyatro, sinema, çizgi filmler, diziler kadar edebiyat da bu değişimden nasibini alır.

Postmodernizm, modern sonrası anlamına gelmekle beraber modern dünyaya karşı çıkan bir düşüncedir. Postmodernizmin; Batı'nın Aydınlanma hareketinin getirdiği akıl, bilgi, deney, toplum, kanun, homojenlik, tek doğru... gibi kavramlara ve bu harekete karşı çıkan; insanı, çoğulluğu, çok katmalılığı, anarşiyi, heterojenliği, iç güdüleri... temel değerler yapan bir hareket/akım olduğunu belirtmek gerekir. Bu hareket/akımın yansımalarını 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren edebiyatta da görmek mümkündür. Postmodern eğilim özellikle roman türünde karşılık bulur. Romanın temel öğeleri olan kişiler, zaman, mekân, olay postmodernizmden etkilenir.

Sinema eleştirmeni ve gazeteci olarak tanınan Mehmet Açar'ın ilk romanı *Siyah Hatıralar Denizi*'dir. Roman hem bilimkurgu hem de polisiye roman diyebileceğimiz bir anlatıdır. Yazar; Kafka, Borges, LarsVonTrier gibi pek çok yazara gönderme yapar. Kurgusu ve temasıyla oldukça orijinal ve ilgi çekici bir romandır. *Siyah Hatıralar Denizi* romanı mekân ve zaman üzerine kurgulanmıştır. Mekân ve zaman öğeleri postmodernizmin özelliklerini taşımaktadır. Bu sebeple, çalışmamızda *Siyah Hatıralar Denizi* romanında zaman ögesi incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: postmodernizm, *Siyah Hatıralar Denizi*, zaman, roman

Ottoman Preparations for the 1578 Campaign in Georgia according to the Muhimme Defterleri

Assoc. Prof. Dr. Mirian Makharadze

The Ottoman Archives of the Presidential Archives of the Republic of Turkey, formerly known as the Ottoman Archives of the Prime Minister, contain approximately 150 million documents of various types. Among them, the Muhimme Defterleri hold a special place as a sub-fund within the Bâb-ı Âsaf collection. These Muhimme Defterleri, also known as "Defters of Special Importance," recorded key political, military, social, and economic decisions made by the *Divan-ı Hümâyûn* during meetings on both domestic and foreign affairs. The Ottoman Archives preserve 419 volumes of these records, compiled between 1553 and 1915. Notably, information regarding the conquest of Tbilisi under the command of Lala Mustafa Pasha can be found in volumes 32, 33, and 34 of the Muhimme Defterleri.

The Ottoman Empire began serious preparations for its Eastern campaign, incorporating all border regions adjacent to the spheres of influence of Safavid Iran. In the Ottoman Empire, special attention was given to shipbuilding and the procurement of timber for this purpose. In February 1578, separate orders were sent to the Beg and Qadi of Artaani, the Beglarbeg and Defterdar of Erzurum, as well as the princes of Batumi and Gonio, instructing them to prepare boats and equip them with ammunition. The Muhimme Defterleri reveal that the Ottomans produced gunpowder in Oltis and transported it from various parts of Ammonium nitrate for this purpose. Notably, the issue of roads used by the Ottoman army, as well as for transporting goods and weapons, deserves special attention. The Muhimme Defterleri contain numerous documents in which the "Imperial Court" instructs local officials to repair and maintain these roads. During the campaign, the issue of food supplies became particularly urgent, involving even the most remote regions of the empire. The Ottoman authorities took special care to ensure that all chieftains under their control provided support to the army and its commander. One of the main objectives

for the Ottomans before launching their campaign against Georgia was to secure the allegiance of Georgian nobles. To achieve this, they established diplomatic relations with each of them individually. Additionally, during the initial phase, the Ottomans even granted land to these nobles without requiring their conversion to Islam.

In August 1578, the Ottomans emerged victorious in the Battle of Childir Field, prompting the government of Samtskhe-Saatabago to declare its submission to them. Lala Mustafa Pasha then led the Ottoman troops toward Tbilisi. The earliest Muhimme Defter entry documenting the capture of Georgian fortresses is dated September 11, 1578. This was precisely the kind of preparation the Ottomans had undertaken, as detailed in the Muhimme Defterleri. Despite the threat posed by such a formidable military force, the Georgians actively engaged in guerrilla warfare, attempting to disrupt and damage the Ottoman military infrastructure.

Keywords: Ottoman, Georgia, Archives, Muhimme

(This work was supported by Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia (SRNSFG), grant number HE-22-766).

Alpamış ve Kuzu Körpeş Destanı'nın Karşılaştırmalı Özeti

Aina Shora

Alpamış ve Kuzu Körpeş Destanı, Türk dünyasının önemli sözlü anlatılarından ve Kazak edebi geleneğinde önemli bir yer tutar. *Alpamış Destanı*, kahramanlık teması üzerine kuruludur. Alpamış, Baybura Han'ın oğludur ve sevdiği Gülbarçın ile çocuklukta nişanlanır. Ancak Gülbarçın'ın amcası, onu zorla başkasına vermek ister. Alpamış, bu duruma karşı çıkar ve büyük mücadeleler verir. Zorlu sınavlardan geçerek düşmanlarını yener, esaretten kurtulur ve halkına refah getirir. Destan, epik bir anlatıma sahiptir ve cesaret, adalet ve sadakat gibi değerleri işler.

Kuzu Körpeş - Bayan Sulu Destanı ise Kazak-Kırgız kültürüne ait trajik bir aşk hikâyesidir. Kuzu Körpeş ve Bayan Sulu, doğmadan önce aileleri tarafından nişanlandırılmıştır. Ancak kader ve toplumsal engeller, ikisinin bir araya gelmesini zorlaştırır. Kuzu Körpeş, sevgilisine kavuşmak için yola çıktığında, kötü niyetli Kodar tarafından tuzağa düşürülerek öldürülür. Bayan Sulu, bu acıya dayanamaz ve intihar eder. Destan, aşk, kader ve toplumsal baskı temalarını işler ve lirik bir üsluba sahiptir.

İki destan köken, anlatım tarzı, semboller ve toplumsal işlev açısından farklılık gösterir. Alpamış, mitolojik ve savaşçı bir ruh taşıyan epik bir kahramanlık anlatısıyken; Kuzu Körpeş - Bayan Sulu, bireyin duygusal dünyasını ve toplumsal baskılar karşısındaki çaresizliğini anlatan bir aşk tragedyasıdır. Alpamış, cesaret ve zaferi simgelerken, Kuzu Körpeş kaderin ve törelerin insan hayatı üzerindeki etkisini gösterir.

Günümüzde her iki destan da Kazak kültürel mirasında önemli bir yere sahiptir. Alpamış, ulusal kahramanlık ve savaşçı ruhu temsil ederken, Kuzu Körpeş, aşkın fedakârlık ve trajedi boyutunu gözler önüne serer. Bu iki farklı anlatı, Kazak sözlü edebiyatının çeşitliliğini ve derinliğini yansıtır.

Anahtar Sözcükler: Kazak, destan, *Alpamış*, *Kuzu Körpeş*, analiz

**Urban Stagnation vs. Small-Town Isolation in James Joyce's *Dubliners*
and Sherwood Anderson's *Winesburg, Ohio***

Assoc. Prof. Dr. Eliso Pantskhava

This study examines how James Joyce's *Dubliners* and Sherwood Anderson's *Winesburg, Ohio* employ setting as a force that shapes character psychology and narrative trajectory. Though these modernist short story collections emerge from different cultural contexts—Joyce's urban Ireland and Anderson's rural America—both use setting not merely as backdrop but as an active agent of constraint. Dublin is portrayed as a center of cultural and political paralysis, where characters remain trapped in cycles of repetition and unfulfilled self-realization despite living in a metropolitan environment theoretically rich with opportunity. In contrast, Anderson's fictional Winesburg represents the confining nature of small-town America, where characters suffer from isolation and lack of understanding.

This comparative analysis reveals how both authors transform geographical settings into psychological landscapes that mirror their characters' interior struggles. Joyce's characters navigate labyrinth of streets that reflect their inability to escape social and religious constraints, while Anderson's figures exist in open spaces that paradoxically intensify their sense of disconnection. Both collections position their environments as embodiments of broader societal forces—Dublin representing colonial subjugation and Catholic hegemony, Winesburg reflecting the dying agrarian tradition amid America's rapid industrialization.

The study concludes that despite their contrasting urban and rural settings, both works ultimately depict similarly stifling environments that generate comparable outcomes: emotional repression, unfulfilled desires, and failed communication. This parallel suggests that modernist alienation transcends the rural-urban divide, revealing how setting functions as both metaphor

and mechanism for exploring the universal human experience of entrapment within one's social and psychological circumstances.

Keywords: paralysis, entrapment, Modernism, geographical settings

Pragmatic Analysis of Strategic Inference in Political Discourse: Trump and Zelensky

Prof. Dr. Maia Alavidze

Assoc. Prof. Dr. Ketevan Dogonadze

Prof. Dr. Inga Kikvidze

The paper applies pragmatic theory to investigate strategic inference in political discourse, using examples from speeches by Donald Trump and Volodymyr Zelenskyy, analysing how these leaders use pragmatic mechanisms to convey implicit meanings within distinct democratic contexts. The study applies a framework combining relevance theory, speech act theory, and Gricean pragmatics to explain how contextual factors guide inference in decoding these leaders' ambiguous statements, with particular attention to how institutional settings shape available pragmatic strategies based on the analysis of the transcripts from their speeches, press conferences, and social media interactions. Our findings demonstrate that Trump strategically employs indirect speech acts where declarative statements function as directives, particularly through conversational implicature enabled by phrases like "a lot of people are saying" that facilitate plausible deniability. Zelenskyy, on the other hand, uses sophisticated pronominal shifting between inclusive and exclusive "we" forms, calibrated to specific audiences and contexts. Both leaders exploit pragmatic inference to communicate strong messages to multiple audiences simultaneously while maintaining flexibility in their political positioning. This comparative analysis contributes to our understanding of how pragmatic mechanisms operate in high-stakes political communication, illuminating the complex relationship between explicit content and strategically used implicit meaning across dramatically different democratic contexts. The findings have implications for how political discourse analysis can benefit from pragmatic frameworks when examining strategic communication in contemporary democratic settings.

Keywords: political discourse, pragmatic strategies, relevance theory, Donald Trump, Volodymyr Zelenskyy

İhsan Oktay Anar'ın *Amat* Romanında “Gerçeklik” ve “Çokseslilik”in İşlenme Biçimleri

Prof. Dr. Vedi Aşkaroğlu

İhsan Oktay Anar'ın çok farklı katları ve kamaraları olan bir gemi içinde birbirleri ile yaşamak zorunda olan birçok toplumsal kesimden oluşan kişileri işleyen *Amat* romanı tarihsel fantastik bir öyküyü sunar. İçerdiği kişileri farklı dünyalardan ve sosyal normlardan seçer ve birden çok kaynak göstererek, anlatımını birden çok kaynağa dayandırarak çoksesli bir özelliğe sahip olur. Romanda dilsel özellikler, aktarım şeklinde sunulan iç içe girmiş anlatılar ve halk dilinin tüm çıplaklığı ve doğallığı içinde kullanımı postmodern yapıya katkı sağlar. *Amat* romanında diğer bir yaklaşım ise eytişimsel ilke olan karşıtların birliğidir. Anar, diğer romanlarının hepsinde bu tekniği kullanır. *Amat* toplumun sosyal ve ekonomik kesimlerinin bir panoraması gibidir. Mikro düzeyde romana dahil edilen, düşünce, yaşam tarzı, inanç ve beğenileri olan kişiler yoluyla, Anar makro düzeyde anlattığı Osmanlı toplumunu ve daha büyük ölçekte ise insanın dünyadaki toplumsal varlık alanını tasvir etmeyi başarır. Romanı çoksesli yapan özellikler çoğulcu bakış açısını, farklı kesimlerin seslerini, yaşamlarını, hayata yaklaşımlarını, inançlarını ve kısacası varlık alanlarını sunmasıdır. Bu bildiride, İhsan Oktay Anar'ın *Amat* romanında kullanılan teknikler, kişilerin betimlenmesi, olay örgüsünün sunumu, irdelenen izlekler ve irdelenme biçimleri, anlatıcının konumu, bilgi kaynaklarının sunum şekli açısından “gerçeklik” kavrayışı ve “çokseslilik” ögesinin nasıl biçimlendirildiği çözümlenecektir.

Anahtar Sözcükler: İhsan Oktay Anar, *Amat*, gerçeklik, çokseslilik, anlatım teknikleri

Teaching Punctuation Using AI-Supported Methods

Assist. Prof. Dr. Maia Nachkepia

The article deals with the problem of teaching punctuation to university students using a blended method - traditional ways of explaining punctuation rules in combination with AI tools. However, there are challenges related to teaching punctuation rules and their proper use in writing. AI-powered punctuation tools, integrated as part of a comprehensive instructional approach that combines targeted practice, immediate feedback, and explicit meta-cognitive strategies, can foster students' mastery of complex punctuation rules while developing their ability to make independent editorial decisions about clarity and style. This article showcases the use of AI as one component within a broader pedagogical framework and its benefits. Furthermore, it allows for a measurable outcome and extends beyond mechanical correctness, not just depending on AI tools. Blended with traditional ways of teaching punctuation like direct instruction, practical exercises, proofreading, peer review, instructor feedback, etc., AI tools for teaching punctuation will help instructors deal with the challenges arising during the learning process: it can create opportunities for collaborative problem-solving and set personalized pacing at the initial stage. This innovative method is also very effective for assessment: AI-supported tools can be efficiently used for formative evaluation while traditional assessment methods can be applied for checking understanding theory or principles. Consequently, using AI tools, such as Grammarly, ProWritingAid, QuillBot, etc. in a writing class in combination with traditional methods to teach punctuation can be both forward-thinking and effective, and respond to the challenges of a modern classroom.

Keywords: punctuation, AI tools, traditional method, blended method

Prehistoric and Ancient Archaeological Monuments of Ajara in the Geoinformation System

Nino Dzeladze

Assist. Prof. Dr. Guram Chkhatarashvili

Nargiz surmanidze

Irine Varshalomidze

Assist. Prof. Dr. Kakhaber Kamadadze

Ajara is a coastal region, rich in archaeological monuments, the periodization of which starts from prehistoric times. As a result of field archaeological researches carried out in the territory of Ajara, monuments of material culture of different periods have been found. On this basis, a rather rich scientific heritage has been created, which responds not only to the history and culture of our country, but also to many actual problems of world civilizations. Naturally, research results are published in Georgian and foreign scientific Journals, monographs related to some archaeological sites are published. Obviously, the scientific literature related to the region (both in physical and electronic form) is available for both scientists and interested persons, but time puts us in front of the need to use modern approaches and technological innovations. In the modern world, geographic information systems (GIS) are gradually introduced and actively used, which allow data collection and graphic visualization according to geographic location. Putting the archaeological sites of Ajara on the electronic map of the geoinformation system is an important novelties for the region, and it is no less important for the Black Sea coast in general, because the appearance of this material on the map of the geoinformation system will fill the information vacuum. We present a part of the research, which is being carried out with the support of the Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia.

Keywords: Adjara, archaeology, ancient times, prehistory.

“Illusionary homeland” among Turkish Georgians` European Diaspora (The case of Shalva Tevzadze and Ilia Khimshiashvili)

Dr. Nino Okrostsvavidze

Our study includes documentary information about Turkish Georgians living in Europe (Sweden, Germany) Shalva Tevzadze (Shanver Akin) and Ilia Khimshiashvili (Abdurahman Chetinkaya) who made history of Turkish Georgians` European Diaspora. Turkey, Sweden, Germany, Soviet Georgia and post-Soviet Georgia cross each other in their biography. Their lives include interesting facts and have reflected political and social events which defined their future. Shalva Tevzadze, the famous Turkish Georgian born in Turkey, but from 1965 until death in 2023 lived in Sweden. Worked as a press correspondent, was the official representative of the president Zviad Gamsakhurdia of the republic of Georgia in the Near East. His main goal was to hasten the process of international recognition of Georgian independence. In spite of pressing, he remained devoted to the government of Georgia ruled by Zviad Gamsakhurdia. He participated in demonstrations against Russian policy, published books. In spite of living in different countries, Shalva Tevzadze and Ilia Khimshiashvili`s paths frequently crossed. They worked on joint projects to strengthen the ethnic identity of Turkish Georgians in Turkey as well as in Europe. Ilia established connections with Association for Cultural Relations with Compatriots Living Outside of Georgia, used to form a small group of Turkish Georgian children living in Germany and take them to Georgia to stay for several months and to establish a strong bond with their “Memleket”. The most significant project of Ilia`s life was realized in 1991. As part of the Georgian Cultural Days, he worked to introduce Georgia through its history, music, literature, and art and took steps to establish a "Georgian Square" in Eppenheim.

Keywords: European diaspora of Turkish Georgians, migration, ethnic identity.

The parallel corpus-based analysis method of the poem "The Knight in the Panther's Skin" and its Turkish translation

Nona Nikabadze

In this study, Shota Rustaveli's world-renowned epic poem "The Knight in the Panther's Skin", a work from the 12th century that has been translated into many languages, will be examined from the perspective of parallel corpus analysis. The research topic is the parallel corpus-based analysis of the "Knight in the Panther's Skin" poem and its Turkish translation. The poem "The Knight in the Panther's Skin" is considered one of the world classics. In the 12th-century poem, there are references to astrology, geography, medicine, philosophy, law, history, music, and politics, as well as the names of many Eastern and Western Philosophers and poets. Shota Rustaveli's poem "The Knight in the Panther's Skin" has been translated into 60 languages. The title of this poem was first used in Turkish literature in 1968. Since that date, translations into various languages have been carried out by different individuals. However, the full Turkish text was first published in 1991 in Samsun. The author of the target text is Prof. Dr. Bilal Dindar, a faculty member at 19 Mayıs University. Although he has Georgian roots, Dindar did not have sufficient knowledge of Georgian language, so he relied on the Azeri Turkish translation made by Ahmet Cevat, and to better understand the Azeri translation, he sought help from Dr. Zeynelabidin Makas, a specialist of Azeri Language and Literature.

It is evident that there are many differences in the analysis of the source text and the creation of the target text. It can be said that when the work is translated into a Turkish language, which has a rich vocabulary, many differences are noticeable and many words are not translated into the target language even though these words have equivalents in the target language. In addition to the parallel corpus-based research, conceptual research methodology will also be used in this study. Conceptual research involves defining and explaining concepts, reinterpreting ideas, relating concepts to broader systems, and developing new concepts, metaphors, cultural elements, and frameworks to provide a better understanding of the research topic. For example, in the source text, the metaphorical element "the sun" is used to express the beauty of Queen Tinatin, while in the target text, the translator uses "the moon" instead of "the sun." There are many examples of cultural concepts like this in the poem.

Key Words: "The Knight in the Panther's Skin", corpus Linguistics, Turkish, translation studies, cultural concepts, method

Administrative Status of Batumi in the Ottoman Empire

Prof. Dr. Zaza Shashikadze Professor

Ketevan Dekanadze

The earliest Turkish reference to Batumi as a “Sanjak” dates back to 1549. The Ottomans established themselves in Gonio and the southern territories of the Chorokhi estuary in the mid-16th century. As for present-day Batumi and the northern territories of the estuary, control alternated between the Gurieli rulers and the Ottomans for an extended period. The Ottomans managed to fully subjugate the region only in the early 18th century. However, it appears that even before this, the southern part of the Chorokhi estuary was also referred to as the Batumi Sanjak, with its administrative center in Gonio.

Initially, the Batumi Sanjak was part of the Arzrum Sabeglarbego. In 1582, the Batumi-Trabzon Province was established, with its administrative center alternating periodically between Gonio and Trabzon.

By the 1700s, following the final subjugation of present-day Batumi, Batumi became a separate Sanjak, which also included Eastern Lazeti.

After the Treaty of Adrianople, Batumi, along with neighboring Sanjaks, became part of the Çıldır Province.

The Tanzimat reforms later altered Batumi’s administrative status once again, coinciding with its transformation into a developing city. In 1851, the Lazistan Sanjak was established, with Batumi as its administrative center.

The report deals with the administrative status of Batumi in chronological order.

Keywords: Batumi, Sanjak, administration, Ottoman Empire

საერთო ნასესხები თურქული ლექსიკა ლაზურსა და აჭარულში

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

პროფ. ლილე თანდილავა

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

აღმოსავლეთმცოდნეობის დეპარტამენტი

სესხება, რომელიც ერთი ენიდან მეორე ენაში ხდება დამოკიდებულია ორ დიდ მოქმედებაზე, პირველი-ეს კარგად წარმოებული ხანგრძლივი ვაჭრობაა და მეორე- დაპყრობითი ომებია. ლაზურისა და აჭარული დიალექტისთვის დაპყრობითმა 300 წლიანმა თანაცხოვრებამ თავისი დალი დატოვა ორივე დიალექტში. ამ სიტუაციიდან ვერც ერთმა დიალექტმა ვერ შეძლო თავის დაცვა და სასაუბრო ენაში შემოიტანა თურქული სიტყვები.

თავად თურქულიც გზადაგზა სესხულობდა სხვადასხვა ენებიდან ლექსიკას. ნასესხებ ლექსიკაში არის არაბულ-სპარსული ლექსიკა. სესხება საკმაოდ ხანგრძლივი პროცესია, ნასესხობანი სხვადასხვა პერიოდს მოიცავს. ლაზურსა და აჭარულში სესხება თანავდროულად მოხდა, ასეც ითქმის, რადგანაც რეგიონალურადაც ერთ სივრცეში არიან. ის ნასესხობანი რომლებიც თურქულიდან ჩვენ, და სპარსულ-არაბულიდან თურქულმა ისესხა ინტენსიურად ხმარობს დღესაც.

ჩვენი მიზანი ამჯერად არის ორივე დიალექტში არსებული ლექსიკა როგორ და რა გრამატიკული ფორმების ცვლილებებით შემოვიდა. შედარებისთვის ერთნაირ ლექსიკას მივაქცევთ ყურადღებას, ეს კი ნათლად გვიჩვენებს, ამ ორ ქართველური ენების დიალექტები როგორ რეაგირებენ ნასესხებ ლექსიკაზე.

1. ამის ძველ სახლში **სანდულით** ფარა ნახა, ერთი **ჩვალი** ფარა იყო.

აია, მჯვე ოხორის **სანდულით** ფა(რ)ა ძირეს, არ **ჭუვალი** ფარა ტუ

Sandık სკივრი, ზანდუკი;

Para ფული, მონეტა;

2. ძერი, ძერი იყიდება ოცდა ექს ყირმიზ ალთუნათო.

ძერი, ძერი გამიჩენ, ჟურენეძლო ვით მჭითა ალთუნის

Yer დედამიწა, მიწა, ადგილი;

Kırmızı // მჭითა - წითელი;

Altın ოქრო;

3. ძოღურთი, სინორი, ლობიო და ბექმეზი. // ძოღურთი, სინორი ლობია ,
ფექმეზი

Yoğurt მაწონი

Bekmez - ბადაგი

4. ზედან კაძალუდი იყო. // ჟინდოლენ კაძალუდი ტუ

Kaya +lık კლდე+იანი

5. ძველი ინსნები ჩემზე დიდი უსტაები ყოფილან.

მჯვე კოჩეფე ჩქიმდენ დიდი უსტაფე ტეს

İnsan ადამიანი

Usta ოსტატი;

6. ძველი დუგუნები სახლებში იქნებოდა.

მჯვე დუგუნეფე ოხოეფეს იყვეტუ.

Düğün ქორწილი

7.ბაღში მიცემდენ გოგოს.

ბახში მეჩაპტეს კულანის.

Bahşiş საჩუქარი

8.Paklamak გაწმენდა, გამართლება, მოსპობა(1148)

ეს ზმნა ნასესხები აქვს აჭარულსაც და ლაზურსაც .გაფალება/გაფაქება--
ოფალუ(ლაზ)

ნასესხებ ლექსიკაში ბევრი სხვაობაც შეინიშნება. გვაქვს ერთნაირი ფორმებიც, გვაქვს განსხვავებულიც. ზოგიერთი ლექსიკა აჭარულისთვის მისაღებია, მაგრამ ლაზურისათვის მიუღებელია (ყირმიზი// მჭითა// წითელი) . რაც შეეხება paklamak - სპარსულია. მას თურქული ენა- გაწმენდა, გამართლება ფორმით ხმარობს, მაგრამ ლაზურსა და აჭარულში მას მნიშვნელობები ემატება . ესენია: დარჩენილი საქონლის ამოყიდვა, ან დარჩენილი ქალიშვილის გათხოვება, არასასურველი ადამიანის გასტუმრება. ორივე დიალექტმა ზმნური ფორმაც შექმნა ამ ზმნისა ქართული თავსართ- ბოლოსართით --გაფალება// ოფალუ.

საკვანძო შიტყვები: ნასესხობა, ქართული, ლაზური, დიალექტი

The Impact of Historical and Cultural Shifts on Georgian Translations of J.D. Salinger's *The Catcher in the Rye*

Tamara Kobeshavidze

J. D. Salinger's *The Catcher in the Rye* has had an incredible impact worldwide and due to its popularity and great controversy, it has been translated into more than 50 languages. Moreover, in many languages, there are multiple retranslations of the book. The present study aims to conduct a comparative, literary-oriented analysis of two Georgian translations of the novel to examine how the translations made in different epochs influence the interpretation of the source text; to study the interrelation between a source text, its translations and the historical and cultural shifts of the target culture.

The first Georgian translation of *The Catcher in the Rye* was made by V. Chelidze in the mid-1960s. The strict censorship and ideological demands of the Soviet era forced translators to prioritize linguistic standards and soften specific themes. Thus, the lack of translation adequacy in several passages made it impossible to preserve the protagonist's authentic voice and accurately convey several key themes of the source text. The other challenge was to find an equivalent translation of U.S. cultural references of the 1950s that were mostly unfamiliar to Soviet Georgian readers.

In 2006, G. Chumburidze's translation of the novel was published. Chumburidze offered original alternatives to the U.S colloquialisms and cultural references, using the Georgian youth slang of the late 1990s. Accordingly, the translator made the novel's language more relevant to his contemporary target audience. Besides, the new translation was largely free of euphemisms.

Both Georgian translators of *The Catcher in the Rye* largely overcome translation challenges related to the novel's context. In both cases, readers can reach the correct understanding of the book. However, the study identifies some specific translation errors related to preserving the

protagonist's authentic voice which can leave readers unaware of some of the novel's nuanced themes.

Keywords: comparative analysis, Soviet censorship, protagonist's voice, context

Imagist Aesthetics in 'Girl': Ezra Pound's Minimalist Approach to Emotion and Image

Tamari Iremadze

Ezra Pound's poem "Girl" embodies the key elements of Imagism and Minimalism, using precise language and vivid imagery to convey deep emotions. This paper examines how Pound's use of concise phrasing, strong visual details and poetic structure creates a powerful yet subtle moment of transformation. By following the Imagist principles of direct expression, brevity, and rhythmic flow, Pound crafts a poem that is both simple in form and rich in meaning.

The poem captures a young girl's interaction with nature, symbolizing growth and change through sensory experiences. Pound's minimalist style eliminates unnecessary words, allowing the imagery to stand on its own. This paper argues that "Girl" is more than just an example of Imagism. It is a reflection on the transitory nature of innocence and self-discovery.

Additionally, this study explores how Imagism and Minimalism work together in "Girl", emphasizing how Pound's deliberate use of concise yet evocative language serves the poem's emotional depth. By avoiding excessive explanation, the poem encourages readers to engage actively with its meaning, making space for personal interpretation.

In the end, "Girl" demonstrates the strength of minimalist poetry, showing that even a brief poem can carry profound and layered significance. This analysis reassures Pound's role in shaping modernist poetry and his mastery of conveying complex human emotions with striking simplicity.

Keywords: Minimalist, Imagist, imagery, poetry, modernist

**The Boundary Between Real and Artificial: An Analysis of Philip K.
Dick's "Do Androids Dream of Electric Sheep?"**

Tamta Amiranashvili

Philip K. Dick's seminal dystopian novel "Do Androids Dream of Electric Sheep?" explores the increasingly blurred, fluid and often ambiguous boundary between the authentic and the artificial in a post-apocalyptic world questioning what it truly means to be human. Set against the backdrop of a war-ravaged Earth where most animal species have gone extinct, the novel examines fundamental questions about what constitutes humanity through its protagonist Rick Deckard, a bounty hunter tasked with "retiring" advanced androids. Through the depiction of androids, artificial animals, and empathy-based morality, the novel blurs distinctions between authentic and synthetic life. Dick masterfully constructs a society obsessed with ownership of real animals as status symbols, while simultaneously creating synthetic replicas indistinguishable from their authentic counterparts. The narrative's central tension emerges from the increasingly subtle distinction between humans and the Nexus-6 androids they create and hunt, challenging readers to question the metrics by which we define consciousness, empathy, and ultimately, humanity itself. As characters navigate a world of artificial emotions, synthetic animals, and fabricated memories, the novel suggests that the capacity for empathy—rather than biological origin—may be the essential trait that defines authentic life, while simultaneously questioning whether this capacity itself can be artificially engineered. However, The Voigt-Kampff test, which measures empathy to differentiate humans from androids, becomes an unreliable method as androids like Rachael Rosen exhibit human-like emotions, while some humans, such as bounty hunter Rick Deckard, struggle with their own moral ambiguity. The artificial animals that replace extinct species further complicate the concept of authenticity, as characters treat them with the same emotional attachment as real ones. Meanwhile, the religious movement

Mercerism, which relies on a virtual experience of shared suffering, raises the question of whether an illusion can still create genuine human connection. Ultimately, the novel suggests that the line between real and artificial is not fixed but constructed by human perception, leaving readers to ponder whether authenticity is defined by biological origin or by the capacity for meaningful experience.

Keywords: Dystopian Novel, androids, post-apocalyptic world

**Administrative and Demographic Structures of the Kingdom of
Jerusalem (1099–1187): An Analysis of Political and Social
Transformations**

Assoc. Prof. Dr. Tsira Meskhishvili

David Khasid

The Crusades hold a distinctive place in European medieval history. No other military-colonial movement of such scale, reinforced by religious ideology and simultaneously resulting in large-scale population migrations, has ever been recorded. Following the capture of Jerusalem in 1099, the Crusaders continued their conquests, seizing cities along the Eastern Mediterranean coast. In these territories, European feudal lords established Crusader states, including the Kingdom of Jerusalem, encompassing the southern parts of Palestine and Syria.

The primary focus of our research is the analysis of political and social transformations in the administrative and demographic structures of the Kingdom of Jerusalem. Numerous historical sources provide insights into the administrative organization of the kingdom. In this regard, the works of scholars such as Joshua Prawer, Sylvia Rosenberg, and Sylvia Schein hold particular significance.

Our presentation will examine the migratory and demographic shifts within the newly established state, the administrative structuring by the new rulers, the economic and social transformation of the city, and other key aspects.

According to historical accounts, the kings of Jerusalem initially enacted laws to secure the legal status of emigrants. At first, Jerusalem served as the capital of the entire Crusader state (*Regnum Hierosolymitanum*) while also holding the status of a “senioria”. Like other “senioriae”, this territory was under the control of Crusader leaders and the nobility.

Jerusalem remained a significant ecclesiastical center, revered as a site of religious sanctity and integrated into the existing church administration. The city was home to the patriarch's residence, overseeing bishops and key monasteries. Additionally, the headquarters of the military orders were located in Jerusalem, wielding vast wealth and power.

Compared to other Crusader cities, Jerusalem exhibited a unique phenomenon—the existence of the so-called "Patriarch's Quarter." Urban organization here did not develop in the same manner as in major Western European cities (municipium, commune). This distinct characteristic led to the formation of a unique organizational structure within the city, unparalleled in the Near East.

Jerusalem functioned as the administrative center of the kingdom at two levels—state and municipal. The relationship between the king and vassals was governed by specific legal norms, embodied in the so-called Assizes of Jerusalem, which constituted the "Constitution of Jerusalem." According to these assizes, the king was regarded as "the first among equals." This governance system was established on the premise that all social classes had contributed equally to the founding of the state and, therefore, should possess equal rights.

The city's administration was a complex governing structure that regulated legal, economic, and military affairs. It featured a clearly defined hierarchy overseeing external and internal governance, infrastructure planning, judicial matters, and financial mechanisms. In this context, special attention is given to Jerusalem's geo-ethnographic characteristics, the influence of its governance model, and its unique role in shaping the socio-political structure of the region.

Keywords: Kingdom of Jerusalem, Patriarch's Quarter, Constitution of Jerusalem, headquarters of the military orders.

The Poetry of Ibn Hamdis, an Outstanding Representative of Classical Arabic-Sicilian Literature

Dr. Jamila Vagif Damirova

The most outstanding representative of Arab-Sicilian literature is Ibn Hamdis. Although the poet left Sicily at a young age, motifs related to the homeland formed the main direction of his rich creativity. His poems on the theme of Sicily are known as-Saqaliyyat. Ibn Hamdis' poetry, as a product of a chaotic era, combines a number of features:

1. The strengthening of the Christian reconquest movement and the expulsion of Muslims from territories such as Sicily and Andalusia create pessimistic tones in Arabic poetry. We could see this especially clearly in Ibn Hamdis' poetry. Leaving his homeland Sicily at a young age makes the motif of exile the main direction of his poetry.
2. The strengthening of the Berber dynasties in North Africa results in the emergence of the motif of tahrīd (تحريض - encouragement to fight) in the poet's poetry.
3. The motif of calling Muslims to unity is strengthened in Ibn Hamdis' poetry. The poet sees the path to salvation in the unity of tribal rulers and calls on them to joint resistance.

At the same time, Ibn Hamdis was the most beautiful hymner of love and affection. In his poetry, the ghazal genre forms a close unity with khamriyah. Love of life forms the main line of these two genres, as well as the wasf genre. The motifs of youth and old age repeatedly remind him of his homeland Sicily, and the poet recalls the happy days of his youth with special pleasure in his old age.

Key words: Sicilian literature, Sicily under Arab rule, Ibn Hamdis' poetry

Nizami Gencevi Mirasında Eğitim ve Öğretim Konuları

Dr. Reyhan Dadaşova

Büyük Azerbaycan şairi ve filozofu Nizami Gencevi'nin eserlerinde adalet, barış, insanlık, merhamet, maneviyat, nezaket, çalışkanlık, dostluk, kardeşlik vb. ahlaki nitelikler ön plandadır. Bu nedenle, Nizami'nin eserleri sekiz asırdan daha fazla bir süredir ki, her zaman olduğu gibi bugün de güncel ve modernidir. Onun eserleri, yüksek profesyonellik, sevgiye laik tutum ve insan kaderi hakkında hümanist düşünceler ile ayırt edilir. Nizami Gencevi, beş şiir şeklinde kaleme aldığı “Hamsa”sı ile dünya edebiyatına girmiştir.

Nizami'nin şiirlerinde ve müstakil eserlerinde verilen örneklerden açıkça anlaşılıyor ki, Nizami'nin pedagojik düşüncesinde eğitimin amacı, mutluluğun sadece bireylerle değil, bütün bir toplumla bağlantılı olduğunu gösterir. Elbette, insanların mutluluğu, toplumun mutluluğuna yol açar. Nizami, insan mutluluğundan bahsederken hiçbir etnik farklılığı, cinsel farklılığı, sınıf konumunu dikkate almaz.

Nizami, yetenekli bir pedagog olarak eğitim çalışmalarında yaş kategorilerini dikkate almanın önemini vurgular. Nizami, yaş kategorilerinden bahsederken büyük filozof, tarihin ilk hocası olarak kabul edilen Aristoteles'in 7-7 yıllık taksimini beğenmiş, takdir etmiş ve oğlu Muhammed'e 7, 14, 21 yaşlarında öğretici şiirler yazmıştır.

Nizami Gencevi, eserlerinde öğretmen ve eğitimcilerin faaliyetlerine geniş yer vermiştir. Büyük şairin yarattığı kahramanların çocukluklarını ve gençliklerini anlatırken, onların eğitiminde önemli rol oynayan öğretmenlerden de saygıyla bahseder. Nizami eserlerindeki öğretmenlerin: Büzürcümehr, Menzer, Nigumaş, Erestun ve diğerlerinin öğrencilerin insan olarak gelişmesinde, karakterlerinin oluşmasında, ahlaki niteliklerin kazanılmasında büyük rol oynadığını kaydeder. Ona göre bir öğretmen, kültürel davranışı, yüksek ahlakı, bilgisi ve bakış açısıyla öğrencilerine örnek olmalıdır.

Nizami'nin değerli tavsiyeleri eğitim ve öğretim tüm alanlarında yansıtılmış, Azerbaycan'da eğitimin gelişmesinde, genç neslin eğitim ve öğretiminde Nizami'nin fikirlerinden yararlanmak her zaman faydalı olmuş ve Nizami'nin mirası emekde, bilimde, bilgide, meslekte, sanatta, iyi dostluklar edinmede, genel olarak yüzyıllardır gençlerin mükemmel bir insan olarak şekillenmesinde akıl hocalığı yapmış, onlara rehberlik eden parlak, zeki bir öğretmen olmuştur.

Anahtar Sözcükler: Nizami, öğretim, eğitim, ahlak, öğretmen

The Gate Between Worlds: The Number ‘2’ as Transition and Dualism in Bulgakov's *The Master and Margarita*

Prof. Dr. Bahar Güneş

The number 2 in Mikhail Bulgakov's *The Master and Margarita* functions as a multifaceted symbol, encapsulating dualism, the conflict of opposing forces, the transition between worlds, and the foreshadowing of death. This paper examines the various contexts in which the number is employed, uncovering its symbolic associations with separation, change, and inner conflict within the characters. The number 2 emerges as a crucial component of the novel's philosophical and mystical framework, signaling moments of transformation, confrontation, and the inevitability of tragedy. The findings of this study reveal that the number 2 embodies dualism in *The Master and Margarita*, representing opposites such as life and death, good and evil. It marks moments of transition, wherein the characters' realities and fates are altered, while also anticipating tragic outcomes, particularly for those who find themselves in mystical or fatal situations. Furthermore, the number 2 serves as a symbol of internal struggle, illustrating the bifurcation and tension between the various aspects of the characters' selves. Consequently, the number 2 plays an integral role in shaping the philosophical and mystical atmosphere of Bulgakov's novel.

Keywords: number 2, dualism, struggle of opposing forces, transition between worlds, death, symbolism, inner conflict, change, mysticism.

Irak Erbil Bölgesi Kadınların Giyim Kuşam ve Süslenme Tarzları Üzerine Bir Araştırma

Dr. Naznaz Bahjat Tawfeq

Tarihin eski dönemlerinden beri farklı milletlere ve kültürlere ev sahipliği yapan Irak, Türkmenlerin ve Türk kültürünün yayıldığı önemli coğrafyalardan biridir. Bağdat, Musul, Kerkük, Süleymaniye ve Selahaddin gibi tarihi şehirlerin yer aldığı ülkede, ismi bazen Kale bazen de Muzafferiye Minaresi ile birlikte anılan önemli kültür başkentlerinden biri de Erbil'dir. Tarihi dönemler içinde çeşitli din ve kültürlere mensup insanlara kucak açan Erbil, özellikle Selçuklular ve Osmanlılar döneminde Türkmenlerin başkenti olarak yükselmiş, önemli kültür ve sanat merkezlerinden biri olmuştur. Osmanlı devrinde en parlak dönemini yaşayan Erbil, mimarisi ve kurumlarının yanı sıra, devrinin en önemli bilim, kültür, sanat insanlarını yetiştirmiş, zengin bir folkloru sahip olmuştur. Günümüzde de Türkmen nüfusunun yoğun olarak yaşadığı bir coğrafyadır.

Bu noktada kadın hayatında önemli bir rol oynayan folklor, başka bir deyişle kadın etrafında oluşan gelenek-görenekler, örf-âdetler, giyim kuşamlar ve süslenmeler Erbil yöresinde hala varlığını sürdürmektedir. *“Irak Erbil Bölgesi Kadınların Giyim Kuşam ve Süslenme Tarzları Üzerine Bir Araştırma”* isimli çalışmamızın ana konusu olmuştur. Çalışmamızın amacı, Erbil ve çevresinde kadınlarıntoplumsal cinsiyetin inşasındaki rolünü folklorun kapsamına giren ürünler özellikle onların giyim kuşam ve süslenme tarzları üzerinden araştırmak ve kadınlar etrafında oluşup gelişen folklor ürünlerinin Erbil Türkmenlerinin sosyal ve kültürel hayatlarındaki yerini tespit ederek incelemektir.

Erbil yöresi Türkmen kadınlarının toplumsal kimliğin inşası ve sürdürülmesi süreçlerinde oldukça etkili oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel hayatın ve kültürün yaşatılmasında oldukça etkili olan ve toplumun biçimlendirdiği kadın kimliğini büyük oranda sürdüren Erbilli kadınlar, yaşanan yerel ve küresel değişim ve dönüşüm süreçlerinden de nasiplerini almışlardır. Özellikle de üçüncü kuşağın kadınlarının toplumsal cinsiyet algıları, kültürel ve sosyal tutumları birinci ve ikinci kuşağın kadınlarınkinden ayrılmaya başlamıştır. Kırsal bölgelerde yaşayan kadınlar daha geleneksel bir anlayışı ve hayat tarzını sürdürürlerken kentlerde yaşayan eğitimli ve meslek sahibi kadınlar çok daha modern bir anlayışı ve hayat tarzını yaşamaya başlamışlardır. Bu bağlamda kadınların bu hızlı değişim ve dönüşümü giyim kuşam ve süslenme tarzlarında yansımıştır.

Çalışmadaki veriler, sözlü ve yazıl kaynaklardan yararlanılacaktır. Sözlü kaynaklardan alınan bilgiler, görüşme ve gözlem teknikleri kullanılarak elde edilecektir. Çalışmada yorumsamacı ve işlevselci yaklaşımlar benimsenecek, yer yer diğer Türk topluluklarının sözlü kültürleriyle karşılaştırmalara da yapılacaktır.

Anahtar Sözcükler: giyim, kadın, Erbil, Folklor, kuşam

Trinity as a symbol of harmony and conflict in the first chapter of Mikhail Bulgakov's novel *The Master and Margarita*

Assoc. Prof. Dr. Shalala Ramazanova

This paper examines the symbolism of the number three in Mikhail Bulgakov's novel *The Master and Margarita*, analyzing its role as a central element reflecting the philosophical, mystical, and religious themes of the work. The number three, associated with harmony, completion, and purification, is explored through various aspects of the novel, including the choice of the Homeless Man, the tripartite nature of Woland and his retinue, and its parallels with the Christian Trinity and Pythagorean teachings. Special attention is given to how the number three aids the characters in achieving inner balance, completing cycles, and attaining spiritual purification. The study demonstrates that the number three not only serves as a symbolic motif but also acts as a link between philosophical and religious concepts, offering a deeper insight into the characters' processes of inner rebirth and transformation. The analysis reveals that the number three reflects the structural elements of the novel and contributes to the exploration of key themes, such as the harmony of opposing forces and the quest for spiritual purification. In conclusion, the symbolism of the number three plays a significant role in shaping the novel's philosophical and mystical foundation, while also enriching its exploration of universal themes that resonate with modernity.

Keywords: number three, philosophy, mysticism, numerology, symbolism, opposing forces, Christianity

National and Cultural Peculiarities of Taboos in Kazakh and English Languages

Assoc. Prof. Dr. B. R. Kulzhanova

A.B.Kashkeyeva

Taboo is a concept that is widely used in sociology, anthropology and other fields of cultural sciences. It denotes a prohibition, a prohibited action, an object or an idea that is not permissible or acceptable in a particular society or culture. There are prohibitions that arise in public life at all stages of social development.

It can be associated with various areas of life, such as religion, politics, sexuality, food, clothing, and even language. It can be specified explicitly and have regulation, or it can be implicit and based on traditional norms and values of society.

Taboo is a broad category found in Kazakh and English ethno cultures and languages, as in other nations. The nature of the emergence of prohibitions, their impact on public life is considered in the article. Taking into account the language, culture, history, and religious beliefs of the Kazakh and English peoples, the peculiarities of the use of forbidden words are considered from the perspective of the principles of linguistic and cultural studies.

The main goal of the work is to determine taboo's linguocultural, national value based on the continuity of cognition and traditions. We focus on the worldview of representatives of different linguistic cultures.

Ethnolinguistic, cognitive, conceptual analysis methods were used in the research.

The theoretical basis of the study is outlined by conducting a comparative analysis of prohibition phenomena in Kazakh and English linguistic culture. Practical significance of research is using the materials of given languages make it possible to create a dictionary about taboos.

Keywords: taboo, myth, belief, traditions and customs, linguistics

Enhancing The Effectiveness Of Teaching Kazakh As A Second Language

Lect. Mangysheva Zhanar Smagulovna

Assist. Prof. Dr. Akbayeva Anar Meirkhanovna

Lect. Nussip Gulzhan Sakenkyzy

This article studies ways to increase efficiency in teaching Kazakh as a second language in tertiary education institutions. Currently, notable challenges are present in the process of teaching Kazakh as a second language. One of them is lack of public need for the Kazakh, which causes unsatisfyingly low levels of interest in learning the language. After identifying these issues, we have researched methods to solve them and found that the Meaningful Learning Theory and Neuroscience Strategies are effective in regard to teaching Kazakh as a second language.

We aim to create an environment suitable for fostering students' love and respect for the Kazakh language. By developing their linguistic consciousness and augmenting their linguistic worldview through these methods, students would be able to appreciate and acknowledge national values as well as break language barriers. The synchrony among grammar and vocabulary topics, the lexical resource, as well as independent student work can achieve the said goal. Hence, the Meaningful Learning Theory and Neuroscience Strategies support the development of functional literacy in students to develop functional literacy in daily, social, and cultural settings. We will incorporate communication actions like listening, reading, writing, and speaking.

This article examines papers regarding communicative and functional aspects of the Kazakh language and explores innovative teaching technologies. We share our expertise in improving the competencies of learners in the following spheres: effective use of language in everyday communication, conforming to appropriate speech etiquette in conversations, engaging with cultural, social and domestic information, articulating their thoughts in both oral and written format. Throughout the research, pedagogical observation and empirical research methods were used.

Keywords: Kazakh language, second language, language teaching, teaching methods, functional literacy.

Development of an Online Platform Bottom-up Model for Eliminating «Gaps» and «Bottlenecks» in Forming «Soft Skills»

Assoc. Prof. Dr. Ainagul Tautenbayeva

Bakytgul Abykanova

The issue of developing 'soft skills' is a topical subject that is attracting increasing attention and is indeed actively discussed within the pedagogical community. This is due to the fact that in the modern world, where technology and information are developing rapidly, traditional knowledge and hard skills (technical skills) are no longer sufficient for successful adaptation and competition in the labor market. Moreover, modern education is characterized by the effectiveness of the educational process, consideration of individual interests and abilities of learners, and the creation of personalized learning paths. The implementation of such an educational process is now possible thanks to online educational platforms. This paper presents the authors' experience in developing an online educational platform to address gaps and bottlenecks in the formation of soft skills using a bottom-up model. The article provides a brief description of an online platform designed to develop soft skills in educators, including communicative, cognitive, and emotional competencies, which are formed during their professional growth.

Keywords: soft skills, online platform, professional development

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ ОРТАЛЫҚТАРЫНДА БАЛАЛАРДЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМЫТУДЫҢ МІНДЕТТЕРІ

Философия докторы МАГРИПА ИБРАЕВА

НАЗГУЛ ЕЛЬЧИБАЕВА

Мақалада қосымша білім беру жүйесінде балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытудың заманауи білім беру тәжірибесі үшін өзекті мәселесі қарастырылады. Қосымша білім берудің ерекшеліктерін талдай отырып, авторлар бұл әртүрлі іс-шараларда балалардың шығармашылық әлеуетін толыққанды жеке ашуға мүмкіндік туғызады деген қорытынды жасайды.

Түйінсөздер: қосымша білім, шығармашылық қабілеттер.

The Concept of “Love of Humanity” in Abai’s Poems

Prof. Dr. Anarkul Salkynbay

The main relevance of the article is the scientific and theoretical assessment of the concept of “love of all mankind” and its axiological nature and the manifestation of the main concept of morality and goodness, which has long been formed in the Great Steppe. The main concept of Abai at the world level is the passionary assessment of human nature at the human level, the main concept of the idea of “love of all mankind” in the scientific article is considered in this context. The article scientifically analyses the fact that the idea of feeling the wisdom of God and loving mankind began not only with Abai but with all the ideas of Eastern wisdom, that it is the conclusion of all the ancient ideas of world spiritual culture. At the same time, it is believed that the Kazakh proverbs, rhetoric, and works of poets, ranging from the myths formed by the Kazakh worldview and thinking, allowed Abai to come up with the idea of “loving all mankind”.

Hakim Abai’s wisdom lies in the fact that he absorbs the knowledge he had in the East, the language experience and the rich taste in the system of thought, and conveys it in a special new content, in a special form, with new results. There is no doubt that it is important for our modern society, which is about to build a new Kazakhstan, to study in a new direction the main ideas of Abai’s concept of “love for all mankind”.

Keywords: Abai, Kazakh worldview, Noetic Legacy, Great Steppe, Lingo-Philosophy

Xorazm Doston Kuy-nomalarining Raqsboq Usullari

Prof. Dr. Batir Matyaqubov

В статье рассказывается о том, что хорезмские песни, мелодии в далеком и недавнем прошлом и сейчас игривы, привлекательны, жизнерадостны, притягивают к себе людей, поэтому в основе музыки этого оазиса лежат ритмы и танцевальные мелодий, эпических песен, в частности Ширваний и Ираний.

Ключевые слова: эпос, ритм-усул, мелодий эпоса, Ираний, Ширваний.

The article tells that the Khorezm songs, melodies in the distant and recent past and now are playful, attractive, cheerful, attract people to themselves, so the music of this oasis is based on the methods of epic songs, dance circles, in particular, Shirvaniy, Iraniy.

Keywords: epic, method, writing, performer, Iranian, Shirvan.

Surxondaryo Baxshichilik San'ati An'analari

Ilxomjon Norov

O'zbek xalq poetik ijodining ulkan janrlaridan biri dostonchilik bo'lib, uning rivojlanishi shu xalqning milliy qadriyatlari va an'alarining saqlanishida asosiy vosita hisoblanadi. Baxshi so'zi turli davrlarda shomon, kohin, qalandar, jarroh, folbin, kotib, hisobchi, ustod, ma'rifatchi kabi turli ma'nolarni ifodalab kelingan. Baxshi – xalq og'zaki ijodining epik va lirik turga xos namunalarini aytuvchi, kuylovchi professional ijrochilarni ifodalovchi tushuncha. Baxshi, ya'ni san'atkor dostonchilarni el orasida yuzboshi, soqi, sannovchi, sozchi, jirov deb ham ataydilar. Bundan 2-3 ming yil avval doston ijrochilariga – “baxshi” nomi berilgan bo'lib, “baxshi” so'zi mo'g'ulcha va buryatcha – baxsha (bag'sha – ma'rifatli, o'qituvchi), turkmanlarda – bag'shi, qoraqalpoqlarda – baqsi va hokazo tarzida ishlatilgan¹.

Ushbu maqolada Baxshichilik san'ati tarixi va uning rivojlanish jarayonlari hamda maktablari, ularda faoliyat olib borgan baxshilar mahorati, ustoz-shogird an'analari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: baxshi, doston, ustoz shogirt, an'ana, ijro mahorati.

Baxshilar Ovozini Sozlash Usuli

Nurmuxamedov Beknazar Bahodir o'g'li

Mazkur maqola baxshilik san'ati uchun ovoz sozlash usullari va ularning ahamiyatini yoritishga bag'ishlangan. Baxshilarning ovoz imkoniyatlarini kengaytirish va uni sog'lom saqlash uchun mashqlar, texnikalar hamda parhezga e'tibor qaratilgan. Shu bilan birga, an'anaviy uslublar bilan zamonaviy ovoz texnikalari uyg'unligining foydasi tahlil qilinadi. Baxshilar ovozini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari ko'rib chiqilib, milliy qadriyatlar bilan bog'liq jihatlari alohida ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: Baxshilik san'ati, ovoz sozlash texnikasi, nafas mashqlari, ovozni saqlash, milliy qadriyatlar, an'anaviy va zamonaviy usullar, baxshilar ovozi.

Baxshilarning Nutq Texnikasi va Nafasni Boshqarish Usullari

Qodirov Ma'ruf

В данной статье рассматриваются вопросы речи в искусстве бахшичества, а также важность внимания к технике речи артиста и языковым аспектам, которые являются актуальными во многих отношениях. Описание того, как исполнительская речь влияет на формирование речевой культуры в обществе, представлено в виде кратких размышлений и наблюдений.

Ключевые слова: бахши, сценическая речь, пластика, воображение, художественное слово, сценичность.

This article discusses the issues of speech in the art of bakhshichilik, as well as the importance of attention to the performer's speech technique and linguistic aspects, which are relevant in many respects. The significance of how the performer's speech influences the formation of speech culture in society is presented through brief thoughts and reflections.

Keywords: bakshi, theatrical speech, plasticity, imagination, artistic word, theatricality.

Qoraqalpoq Baxshichilik San'ati va Bola Baxshi Qurbonnazar Abdullaev Ijodi

Assoc. Prof. Dr. Saburova Injigul Jumabaevna

В данной статье рассматривается творческое наследие знаменитого хорезмского бахши Бола Бахши и его взаимосвязь с каракалпакским искусством Бахши. Анализируются общие черты в традициях исполнения дастанов и культурных элементах обеих регионов. Особое внимание уделено произведениям «Ошик Гариб и Шохсанам» и «Хирмондали», которые занимают важное место как в репертуаре Бола Бахши, так и среди каракалпакских бахши. Также освещаются музыкальные и поэтические элементы исполнения и культурный обмен между народами, подчеркивая значимость искусства бахши как объединяющего фактора и хранителя народного наследия.

Ключевые слова: Бола Бахши, каракалпакское искусство Бахши, исполнительское мастерство, культурные связи, устное народное творчество.

This article explores the creative legacy of the renowned Bola baxshi, Bola Baxshi, and its intrinsic connection to the Karakalpak art of bahshi. The study highlights the shared elements in epic storytelling traditions and performance styles of both regions. Special attention is given to famous epics such as “Oshiq Garib and Shohsanam”, “Hirmondali”, which hold significant places in the repertoires of both Bola Baxshi and Karakalpak baxshi performers. The article also discusses the musical and poetic elements of performance and the cultural exchange between the two peoples, emphasizing the role of baxshi art as a unifying and enduring heritage.

Keywords: Bola Baxshi, Karakalpak art of Bahshi, epics, performance style, cultural connections, oral folklore, baxshilik tradition, heritage.

Sources Of Creativity

Prof. Dr. Matyakubov Shavkat Botirovich

Khorezm Dastans have long been a source of creativity for Bakhshi, instrumentalists, composers and singers. Makoms were considered Palace property. Even performing maqoms incorrectly, distorting them, performing them in front of the people without permission, were severely punished. After the Dastans entered the urban environment, the aforementioned masters, along with the court performer of the makom, learned about the melodies of the dastans, which were loved by the people. As a result, the melodies of dastan, makom, and classical music influenced and enriched each other. In this article we will talk about the connection of Khorezm epic performance and makom performance, especially if the musical works come to Ferghana and the name is preserved, but the tone is watered with the sad screams of the Valley.

Keywords: Gidjak, bulamon, Tor, Dutor, Eshvoy, Kurd Eshvoy, Naylarman, Nolish, Ilg'or, Galdar, Bobokhonim, Gulandom, Shirvani, Eroni.

Xorazm dostonijrochiligini O'zbek milliy musiqamizda tutgan o'rni

Rasulbek Abduraxmanov

O'zbek xalqining asrlardan asrlarga o'tib kelayotgan milliy qadriyatlari ham uzoq tarixiy jarayonda shakllangan. Jumladan, o'zi tug'ilib o'sgan ona yurtiga ehtirom, o'z taqdirini mana shu yurtsiz tasavvur qila olmaslik, o'tgan ajdodlar xotirasiga sadoqat, kattalarga doimiy hurmat ko'rsatish, har qanday sharoitda ham hayo va andishani saqlash, turmushda poklikka alohida e'tibor berish singari ko'plab fazilatlar bizning milliy qadriyatlarimiz asosini tashkil etadi. Baxshichilik sanati ham yosh avlodni anashunday mardlik bahodirlikvatanparvarlik, ona yurtga sadoqatlik, qadriyatlarida kamol topishida katta ahamiyatga ega. Ushbu maqolada Xorazm doston ijrochilik maktabi, bu maktabning mohir doston ijrochilari ular ijroqilgan dostonlar, dostonnomalarini milliy musiqamiz gatasiri, ilmiy tahlili bayon qilinadi.

Kalit so'zlar: *doston, ijodkor, munojot, dostonchilik maktablari, she'r, an'ana.*

Qoraqalpoq Xalqining Musiqiy Pedagogikasi: Yoshlarga Ma'naviy Fazilatlarni Rivojlantirish Mazmuni

Assoc. Prof. Dr. Moyanov Iqlasbay Jiyeubaevich

Yosh avlodni hayot va san'atdagi go'zalliklarni teran idrok etishlari, ularning estetik tuyg'u va badiiy didlarini o'stirishda adabyot, madaniyat va san'at katta ahamiyat kasb etadi. Shuning uchun ham pedagogika fani, ta'lim amaliyotida o'ziga xos maktab yaratgan mashhur olimlar tarbiyachilar yosh avlodga beriladigan bilimlar tizimida estetik mazmun va mohiyat kasb etuvchi bilimlarga alohida ahamiyat berganlar. Ular axloqiy estetik tarbiyaga dahldor har bir mashg'ulot shaxsning barkamol rivojlanishiga samarali ta'sir o'tkazishini ta'kidlaganlar.

Qoraqalpoq xalqining tarixiy taraqqiyoti mobaynida yaratilib kelinayotgan san'atining, uning sarchashmalaridan bo'lgan xalq og'zaki ijodi namunalari, qo'shiqlar va musiqasi yoshlarning estetik didi va tuyg'usini, dunyoqarashini o'stirishdagi ahamiyati beqiyosdir. Hayotning betakror qirralari va ijod ahlining lirik kechinmalarini o'zida aks ettirgan qoraqalpoq xalq qo'shiqlari, o'quvchilarning ongida ham nozik kechinmalarni uyg'otib, ularni go'zallik olamiga olib kirishi, go'zallikka mehr-muhabbat uyg'otib, o'qishda va mehnatda faollikka ruhlantirishi shubhasizdir.

Kalit so'zlar: Qoraqalpoq Xalqi, Musiqiy, Pedagogika, Ma'naviy Fazilatlar, Mazmun

The Dreamer's Stage: Fantasy, Authority, and the Transformative Power of Imagination in *A Midsummer Night's Dream*

Assist. Prof. Dr. Asya Sakine Uçar

A Midsummer Night's Dream stands as one of Shakespeare's most renowned plays and arguably his most celebrated comedy. The play intricately weaves together four interrelated plots, filled with complications, mistaken identities, and familial conflicts as Shakespeare seamlessly blends figures from Greek mythology, English folklore, and fairy lore, creating a rich and multifaceted world. The play unfolds across two distinct settings: the structured, rigid domain of Athens, representing duty, order, and social constraints, and the enchanted forest, a realm of illusion where desires override reason and transformation becomes possible. These contrasting spaces allow for an exploration of relationships shaped by tensions, opposites, and the merging of disparate elements. However, as this study suggests, the play dramatizes a world of shifting realities, where social constraints, romantic confusion, and patriarchal dominance are destabilized, only to be reimagined through the power of dreams and transformation. Shakespeare presents a world where disorder gives way to harmony, suggesting that creativity, perception, and the power of dreams can reconcile discord and restore balance. By presenting the events of the play as ephemeral and dreamlike and incorporating meta-theatrical elements, particularly the play-within-a-play, Shakespeare not only highlights the power of imagination to mediate conflict but also employs it as a subversive force, disrupting societal hierarchies, challenging authority, and exposing the fluid nature of law, power, and identity in a socio-political sense.

Keywords: Shakespeare, *A Midsummer Night's Dream*, comedy, imagination, dream

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN ile İlgili Duyduklarım, Bildiklerim ve Gördüklerim

Dr. Ahmet cal

Bilim dünyası özellikle alanında önemli çalışmalar yapmış olan insanların çabaları ve üretimleri ile biçimlenir. Bunun yanında her bir bilim insanının yetiştirdiği öğrencileri de bu bilimsel çalışmaların devamını sağlar. Ancak bir bilim insanının çalışmaları, öğrencileri, bilim dünyasına yaptığı katkılar her zaman ne çıkarılıp sıkça tartışılırken, onların birer insan olarak yaşadıkları genellikle arka planda kalır. Bazıları için bu durum geçerli olmaz ve popüler dünya algısında, ünlü olmaya başlayan bilim insanların hayatı incelenmeye değer bulunabilir. Ama genellikle sansasyonel haberler, aşklar, ilişkiler, diğer bilim insanları ile ilgili yaşadıkları ortaya serilir. Bu aslında merak duygusunun tatmin edilmesi amacını taşır. Oysa insan olarak ele alınması, yaşadıkları, kkkeni, ekonomik ve sosyal hayatı, yetiştiği evre ve koşullar bir bilim insanının anlaşılması kadar onun başarısının ve üretici kimliğinin daha açık biçimde anlaşılmasına katkı sağlar. Fikret Türkmen için de bu geçerlidir ve onun akademik başarılarının ardında yetiştiği coğrafi koşulların bilinmesi bence önemlidir. Bu bildiri de onun yakınında bulunan ve yaşadığı birçok olaya tanıklık eden biri olarak onun hakkında başka insanların söyledikleri, bildiklerin ve gördüklerimden oluşan genel gözlem ve değerlendirmelerime yer vermek amacındayım.

Anahtar Sözcükler: Fikret Türkmen, gözlemler, duyumlar, yaşam

Şeref Taşlıova'nın Kendi Tasnifi Halk Hikâyelerinde Rüya Yolu ile Âşık Olma ve Bağlanma

Asist. Prof. Dr. Aykut Yaşar KOTANCI

Rüya kişinin uyku halinde gerçekleşen, hafızasında canlanan kimi inanışlara göre iseyaşanması muhtemel iyi veya kötü bir olayların habercisi olarak yorumlanan bir zihinsel faaliyettir. İnsanların hemen her medeniyette, her devirde ve her dinde rüyalara önem verdikleri görülmüştür. Bu yönüyle masallarda, destanlarda, hikâyelerde halk anlatılarında da sıkça karşımıza çıkmaktadır. Uyku ve uyanıklık halinde ortaya çıkan rüyanın insanlar üzerinde psikolojik kalıntı ya da geçmişe takılma gibi etkenleri olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmalarda da görüldüğü gibi rüyaların ortaya çıkmasında bastırılmış arzular ve zihnin altında yatan istekler bulunmaktadır. Bu bağlamda halk edebiyatı ürünlerinde rüyanın kişilere kazandırdıkları oldukça yaygın bir biçimde anlatılmaktadır.

Farklı alanlarda karşımıza çıkan rüya olayı Türk halk edebiyatı örneklerinde de bade içme, buta alma, rüyada derviş elinden aşk badesi içme gibi şekillerde oldukça yaygın görülmektedir. Öyle ki rüya kimi halk hikâyelerinde çatı görevini üstlenmektedir. Bu konudaki hikâyeler genellikle bir rüya sonucu elde edilen kazanımlar ile sonuçlanmaktadır. Çalışmada Âşık Şeref Taşlıova'nın kendi tasnifi olan hikâyelerde “rüya yolu ile âşık olma ve sevgiliye bağlanma” konusu incelenmiş ve söz konusu hikâyelerde kahramanların rüyalarında gördükleri ulu kişiler tarafından sunulan badeleri içerek gerek âşıklık yeteneği kazandıkları gerekse hayatlarını birleştirecekleri sevdiklerine kavuştukları görülmüştür. Ayrıca kimi durumlarda yalnızca kahramanın değil aynı zamanda aşk badesi içtikten sonra kavuşmayı arzuladığı kadın kahramanında benzer rüyalar gördüğü ve aşk badesi içtiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Âşık Şeref Taşlıova, Bade İçme, Halk Hikâyeciliği, Rüya, Motif.

Meydancık Beldesi Gürcülerinde Düğün

Prof. Dr. Erdoğan Altınkaynak

Bu çalışmada eski adı İmerhey olan, Artvin ili, Şavşat ilçesi Meydancık beldesine ait Gürcü etnik kimliğine bağlı halkın düğün adetleri irdelenmektedir. Evlenme isteği ve bunu belirtmeye dair belirgin bir duruma kızların evde mutfak malzemelerini sert kullanması, erkeğin ise askerlik görevini yerine getirmesi şeklindedir. Gençlerin birbirlerini görmeleri, tanımaları sosyal veya ekonomik aktiviteler çerçevesinde gerçekleşmektedir. Evlenme çağı kızlarda 15 – 18, erkeklerde 15 – 22 arasındadır. Görücü usulüyle evlenme, beşik kertme, kaçma/kaçırılma yoluyla evlilikler vardır. Düğünlerin çalgısı, davul – zurna, garmon ve tulumdur. Müzisyenler belirli bir ücret karşılığında mesleklerini yürütürler. Bu ücreti oğlan tarafı verir. Ayrıca müzisyenlere gelen davetliler bahşiş de vermektedir. Düğün aşçılığı kadınlara aittir. Her köyde bir veya birkaç düğün aşçısı olduğu ve genellikle düğün yemeklerini bu kadınların yaptığı söylenmektedir. Kıza babası tarafından düğün hediyesi olarak verilen çeyiz veya diğer unsurlar kızın mirası olarak değerlendirilir. Düğünde çeşitli oyunlarla birlikte cezalar da uygulanır. Erkek tarafının kümesinin yağmalanması en belirgin uygulamalar arasındadır. Yenge ve sağdıç tecrübeli kişilerden seçilir, gelin ile damadın zifaf odasında neler yapması gerektiği, nasıl davranması gerektiği yenge ve sağdıç tarafında öğretilir. Yatsı namazına müteakip damat, arkadaşları tarafından getirilir. İmam dua okur, damat sırtına vurularak zifaf odasına salınır. Odada yenge ile beraber gelin bulunmaktadır. Damat içeri girdiğinde yenge dışarı çıkar. Damat, gelinin yüzündeki “vala” adı verilen kırmızı peçeyi açması için geline yüzgörümlüğü takar. Dışardan içeriye abdestli olarak gelmiştir. Gelin de damat içeri girmeden abdest almıştır. Damat, gelinin yüzündeki “vala” adı verilen kırmızı peçeyi alıp, seccade gibi kullanarak iki rekât şükür namazı kılar. Gelin de bu namaza, damadın arkasında kılarak eşlik edebilir veya daha önce kılarak hazırlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Artvin, Meydancık, Gürcüler, düğün, gelenekler

Postmodern Çağın Anti-Kahramanları: *Kinyas ve Kayra*

Gamze Mortepe

Toplumlar tarihinde her çağın kendine özgü bir yapısı, bu yapıyı oluşturan değerleri, inançları, normları ve değerleri ve bu değerler karşısında olumlanan ya da dışlanan bir insan tipi olagelmıştır. Bu değerler, toplum yapısı ve insan tipolojisi yazınsal çalışmalarda kurgusal bir biçimde kendine dolaylı ya da doğrudan yer bulmuştur. Örneğin, Dede Korkut anlatılarında bilge insan tipinin öne çıkardığı örnek insan tipinin başında Dede Korkut ve onun temsil ettiği, deneyim, akıl ve bilgelik gelir. Sınıfsal konumlandırmalara uygun biçimde belirlenen özelliklerde ise cesaret, mertlik, akıllılık, sözünü tutma, sevgi dolu olma, şefkat ve anlayışlılık gibi niteliğe sahip pek çok kişi örnek olarak kurgulanırken, acımasızlık, merhametsizlik, açgözlülük, akılsızlık, vurdumduymazlık, fevrilik, öfkeli olma durumları da olumsuz tiplerin özelliği olarak ortaya konmuştur. 21. yüzyılın olumlanan özellikleri net olarak belirlenmemiş ve işlenmemiş olsa da pragmatizm genel insani ve toplumsal değerlerin başında kendine yer edinmiş gibi kurgulanır. Basit bir iyi-kötü çatışmasından ve insan sömürsünden uzaklaşan postmodern dünya algısında toplum zaten kendi başına bir vahşi orman görünümündedir ve burada bireylerin asıl amacı her ne pahasına olursa olsun hayatta kalabilmektir. Hakan Günday'ın romanı *Kinyas ve Kayra*'da da iki karakterin betimlenmesi değersizlik üzerine kurulu bir varoluş savaşı şeklindedir. Bu özellikleri ile, bu bildiride her iki kişinin birer anti-kahraman olarak nitelikleri incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: *Kinyas ve Kayra*, modern insan, toplum, değerler ve normlar, anti-kahraman

Sanal Dil ve Türkçe: Counter-Strike 2 Örneği

Dr. Hamza Havuz

Eski dünya tasarımıında bir dilin diğere toplumlarla olan etkileşimi büyük oranda coğrafya, din, ticaret ve siyasi ilişkiler etrafında şekillenmekteydi. Günümüzde ise dijital çağ ve onun bir tür üretim alanı durumunda olan sanal dünya, ifade edilen dil etkileşim araçlarının önüne geçen yeni bir dinamik olarak varlığını kabul ettirmiş durumdadır. Sanal dünya ve onun bir çıktısı durumunda olan sanal dil ise standardı koruma eğilimiyle doğal dillerin söz dağarını etkilemekte, kendi canlı ve renkli yapılarında kalıcı şekilde bozulmalara neden olabilmektedir.

Sanal dünya, gerçekte inşa edilmiş ya da inşa edilip edilemeyeceğine bakılmaksızın, düşünölebilen her şeyin etkileşim kurabilecek şekilde yaratılmasını sağlayan, alıcı-verici odaklı bir etkileşim ağı olarak tanımlanabilir. Dijital oyunlar, ifade edilen bu sistem içindeki bir isteme karşılık olarak kurulmuş eğlence tabanlı uygulama ya da eğlence portallarıdır. Counter-Strike 2, ilk yayını 2000 yılında yapılmış, daha sonra Valve Corporation tarafından geliştirilerek 2023'te piyasaya sürölmüş birinci şahıs nişancı oyunudur. Global bir oyuncu kitlesine hitap eder ve e-spor dünyasında da önemli bir yere sahiptir.

Çalışmada, örneklem olarak ele alınan Counter-Strike 2 oyununun içindeki genel terim ve ifade kalıplarının kaynak dil ya da dillerdeki yapılarının Türkçe karşılıkları tespit edilmiş, hem oyunun kendi içinde hem de görece genel dile yansımış olan kalıcı etkilerine yönelik dil bilimsel tespit, değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Türkçe, Sanal dil, derlem, dijital çağ, counter-strike 2

Turizm Çalışanlarının Duygusal Emek Yönetimi

Doç. Dr. Hürriyet Çimen

Turizm sektörü emek yoğun bir sektördür. Bu sektörün hizmet alıcıları turistlerdir. Turistlerin turizme katılmalarının temel motivasyonları arasında dinlenme ve iyi vakit geçirme bulunmaktadır. Turistlerin turizm çalışanlarından ilişkisel beklentileri diğer sektörler oranla daha yüksek olmaktadır. Bu ilişki uzun yıllar bireysel arkadaşlıklara kadar gidebilmektedir. Turistin beklenti yüksekliği, çalışanların duygusal emek için sarf ettiği duyguların çeşitliği ve dikkat yoğunluğu, gösterim sıklığı duygusal emek harcama düzeylerini artırmaktadır. Diğer yandan çalışan ile sergilediği duygular arasında uyumsuzluk olması durumunda, çalışanın bir takım motivasyon bozuklukları yaşaması muhtemeldir. Çalışanların duygusal emek gösterimi nedeni ile yaşayabileceği tükenme, stres gibi olumsuzlukları azaltabilmek için tavsiye edilen duygusal emek yönetim stratejileri söz konusudur. Bunlar; ilgiyi yayma, mevcut durumu farklı değerlendirme ve rol yapma stratejileridir.

Bu yöntemlerin uygulanabilmesi için işveren, çalışanlar için sosyalleşme ve gösterim kuralları ile ilgili çalışmalar yapar. Bu çalışmalar sayesinde çalışanların iş tatminleri ve performansları artar. Duygusal emek yönetiminde başarısız olan çalışanlar, tükenmişlik, geri çekilme, işten ayrılma gibi sonuçlarla karşılaşır. Çalışanların bu stratejileri başarılı uygulamaları iş streslerini azaltacak turist beklentilerini karşılayacak ve kabul edilebilir hizmet ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: duygusal emek, turizm sektörü, duygusal emek yönetimi

Sibirya'dan Anadolu'ya Köstek Kırma/ Duşak Kesme Geleneği

Dr. Öğr. Üyesi Mirza Polat

Hayatın geçiş dönemleri olarak tanımlanan doğum, evlenme ve ölüm kendi içinde farklı bir takım inanç ve uygulamaları bünyesinde barındırır. Bu inanç ve uygulamalar toplumdan topluma değiştiği gibi ortak bir coğrafyada yaşayan toplumlarda benzerlik de göstermektedir. Bu çerçevede aynı kültür evreni içinde yer alan Türk halklarına ait birtakım uygulamalar uzun mesafelere ve dinsel bir takım farklılıklara rağmen birbirinin benzeri şekilde tezahür etmektedir.

Çocukların doğumlarından itibaren ilk saçlarının kesilmesi, ilk dişlerinin çıkması, ilk sözcüklerini söylemeleri ve ilk adımları her biri farklı uygulama alanlarını ve ritüellik birtakım inançları kapsamaktadır. Bu inanç ve uygulamalar temel olarak çocuğun sosyal yaşama dahil edilmesini ve sosyal bir varlık olan insanın farklı aşamalara geçişini belirtmektedir.

Çalışmanın konusu Sibirya'dan Anadolu'ya Türk kültür çevresinde çocukların ilk adımlarını atmaya yönelik olarak yapılan köstek kırma/duşak kesme geleneğidir. Çalışmada köstek kırma uygulamasının farklı Türk topluluklarında nasıl uygulandığı, uygulama esnasında yapılan ritüelleri, söylenen sözleri ve bu sözlerin düşünsel arka planı irdelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Türk Dünyası, köstek kırma

Reading Charlotte Perkins Gilman's *Yellow Wallpaper* through Kate Millet's Radical Feminist Perspective

Assist. Prof. Dr. Murat Karakoç

As the beginning of Modern Era, studies on women have been a matter of research topic frequently in order to defend women rights, take away discriminations and ensure societal gender equality. Because the World of thought has developed and approaches to the position of women in society have changed accordingly, literary theories and criticisms have also changed in time. Feminism that is indicated as the struggle to get through sexist oppression has begun to review all topics of women who are disadvantageous in patriarchal order of society since the mid 20th century. As a subtitle of feminism, Radical Feminism aims to examine problems by evaluating sexist oppression thoroughly. The *Yellow Wallpaper*, written by Charlotte Perkins Gilman in 1892, draws attention to the rejection of the roles assigned to women by the patriarchal society and deals with the exclusion of women who cannot make their subjectivity and voice heard due to patriarchal society. Examining The *Yellow Wallpaper* from the perspective of radical feminism reveals how women are suppressed in society and how the patriarchal structure systematically controls women. In this context, in this study; Charlotte Perkins Gilman's The *Yellow Wallpaper* will be examined in the context of radical feminism in the light of Kate Millet's "Sexual Politics".

Keywords: Patriarchal society, oppression, radical feminism, Kate Millet, gender equality.

Ortaçağ İslâm Dönemi Farabi'nin Müzik Epistemolojisi

Assist. Prof. Dr. Sedat Tamay - Lecturer Rahşan Demirtaş Tamay

Bu çalışma, 9. yüzyılda yaşamış önemli bir İslam filozofu, bilim insanı ve müzik icracısı olan Farabi'nin, ortaçağ döneminde müzik, müzik teorisi ve felsefesi hakkındaki görüşlerini, özellikle de bilginin doğası ve kaynağı ile müzik arasındaki ilişkiye odaklanan epistemolojik bakış açısını araştırmak ve incelemek amacıyla yapılmıştır. Ortaçağ'da İslam felsefesinin kurucuları arasında yer aldığı ve müziğin şekillenmesinde, kaynaklarının ortaya çıkmasında, ses/icra sanatının matematik ve fizik kurallarıyla örülmüş sağlam temellere oturtulmasında, müziğin fiktisel ve kuramsal gelişiminde rolü olduğu kabul edilen; filozof, bilim adamı, sanatkâr özelliklerinin yanında “Muallim-i Sani ve Muallim-i Evvel” gibi çok önemli unvanlarla da anılan Farabi'nin teorik eserleri ile icra çalışmaları doğaldır ki, bütün dünyada ve müzik bilimi içinde büyük önem taşımaktadır. Eklektik bir yöntemle müzik felsefesi ve müzik teorisi hakkında sistematik bir biçimde yazdığı eserler, ortaçağ İslam toplumlarında var olan müzik geleneğinin bilimsel izahının da temelini oluşturmuştur. Örneğin, *Kitabu'l-Musika'l-Kebir* adlı eserinde, müziğin sadece estetik bir deneyimden ibaret olmadığını, aynı zamanda, evrenin matematiksel ve metafiziksel düzenini yansıtan bir bilgi kaynağı olduğunu felsefe, biyoloji, fizik ve matematik temelli uzun ve sistemli açıklamalarla savunur. Özellikle söz konusu çalışmasından anladığımız, müziğe dair unsurların matematiksel oranlarla belirlendiği ve bu olguların aynı zamanda fizik ve biyolojik evrenin temel yapısıyla ve işleyişiyle izah edebilecek unsurlar olduğu gerçeğidir. Bu çalışmada, Farabi'nin müziğe dair yazdığı ve onun hakkında yazılan ulaşabildiğimiz çeşitli kaynaklar incelenerek, özellikle, Farabi'nin müzik epistemolojisinin temellerini anlamaya yönelik çalışılmış, genel olarak müzik ve özelde de ortaçağ İslam müzik geleneğini nasıl temellendirdiği, müzik teorisine kazandırdığı yeni bakış açısı ve sonraki filozoflar üzerindeki etkisi gibi konular üzerinde durularak, müzik ve matematik arasındaki ilişkiye bakışına, müziğin ahlaki ve ruhsal etkilerine bakışına, müziğin bilginin kaynağı olduğuna ve farklı müzik gelenekleri arasındaki ortak noktalara ilişkin tartışmalara katkılarına ve çeşitli açıklamalarına yer verilmiştir. Bize göre, Farabi'nin söz konusu müzik epistemolojisi, farklı müzik gelenekleri arasındaki diyalogu ve anlayışı geliştirmek için kullanılabilir. Örneğin, Farabi'nin fikirleri/bakış açısı kullanılarak farklı müzik gelenekleri arasındaki ortak noktalar ve farklılıklar incelenebilir. Bu yolla, Farabi'nin epistemolojik yaklaşımının evrensel müzik teorisine ve felsefesine sunduğu katkılar, farklı kültürlerin müziksel mirasını daha iyi anlamamıza ve daha da önemlisi müzik ilmi ve felsefesi aracılığıyla küresel bir diyalog kurmamıza yardımcı olabilir. Sonuç olarak, günümüzde hala geçerliliğini koruduğunu düşündüğümüz Farabi'nin müzik epistemolojisi, müziğin insan yaşamındaki rolünü daha iyi anlamamıza ve müzik aracılığıyla hem yerel hem de *evrensel bağlamda* daha anlamlı, aydınlatıcı ve birleştirici deneyimler yaşayabilmemize yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Farabi, müzik, epistemoloji, bilgi, eklektik

Yeni Türk Sinemasında Kamu Görevlisine Yeni Linç Nedenleri

Assist. Prof. Dr. Selami İnce

Sinema, üretildiği toplumun kültürel, siyasi ve ekonomik yapılarının bir yansıması olmakla kalmaz, aynı zamanda bu unsurların yeniden üretildiği, geliştirildiği veya dönüştürüldüğü bir araç olarak işlev görür. Filmler, dönemsel toplumsal ve siyasi gerçeklikleri beyaz perdeye yansıtarak, ideolojik söylemler aracılığıyla toplumsal dönüşümü teşvik edebilir veya mevcut ideolojilerin pekiştirilmesine katkıda bulunabilir. Bu çalışmada Yeni Türk Siyasi Sinemasının yakın dönemdeki birbirine benzer iki örneği olan Kurak Günler (Emin Alper, 2022) ve Karanlık Gece (Özcan Alper, 2022) filmleri ülkedeki değişimin sinemaya yansıması açısından değerlendirilmektedir. Her iki film, hem Türk sinemasının klasik konusu olan taşra mütegallesi ile kamu görevlisi arasındaki yolsuzluk gibi gerilimleri işlemekte olup geleneği devam ettirirken hem de bu zamana kadar görülmeyen iki önemli konuyu Yeni Türk Siyasi Sineması gündemine getirmektedir: Kamu görevlilerine isnat edilen eşcinsellik ve kamu görevlisinin çevreciliği. İki filmde de kuraklık, küresel ısınma, iklim krizi gibi konular gündeme gelirken bu sorunları çözmeye niyetli kamu görevlileri deneyimsizlikleri, güçsüzlükleri, alışılmadık derecede genç, yakışıklı veya feminen görünmeleri nedeniyle mütegallesinin kışkırttığı linçe uğrar, hatta birisi öldürülür. Filmlerde her zaman saygı duyulan belki de korkulan Cumhuriyet Savcısının linçe uğraması ayrıca ilginçtir. Geleneksel Türk siyasi filmlerinde kasabalı zorbalara karşı yasayı savunan, modernliğin ve aydınlanmanın temsilcisi olan ve sorun çıktığında da merkezden korunan kamu görevlileri bu iki filmde yalnız kalmaktadır. Kamu görevlilerinin değil yerel güçlerin aslında merkezin temsilcisi olduğu izlenimi belirgin olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk sineması, kamu görevlisi, linç, çevrecilik, ideoloji

Federico Garcia Lorca ve Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

Assoc. Prof. Dr. Sevrâ Fırıncıoğulları

Bu çalışmada Federico Garcia Lorca ve onun toplumsal cinsiyet eşitsizliğe bağlı görüşleri ve bunları içeren oyunları ele alınmıştır. Federico Garcia Lorca İspanyol sanatçı, şair, oyun yazarıdır. Lorca'nın kadının ikincilliğini toplumsal sorunların temelinde görmesi ve eselerinin bu vurguyu içermesi onun sosyoloji açısından önemini de ortaya koyar. Oyunlarında genellikle ataerkil toplumsal anlayışa bağlı trajedileri işlemiştir. Kadının evlilik içindeki ikincil konumu, geleneksel ataerkil anlayış içinde kadının yaşadığı trajediler, ataerkil toplum yapısında ortaya çıkan eşitsizlik ve adaletsizlikler onun oyunlarının ana temasını oluşturur. Kadın, erkek karşısında hizmet gören, kendi ihtiyaçlarını yok sayarak erkeğin ihtiyaçlarına göre manipüle edilmeyi kabul eden bu zihniyetten kurtulmadıkça mutsuzluğunu ve ikincilliğini kendi eliyle üretmeye devam edecektir. Kadının kendi hemcinsi üzerindeki baskısının eril kodlarla düşünmesinin ve öyle yaşamasının sonucu olduğunu oyunlarındaki karakterler ve olay örgüsü ile ortaya koyar Lorca. Kadının kendini gerçekleştirmesinin önündeki en büyük engel sadece erkek değildir. Kendisinin kendiyle ve hemcinsiyle ilgili fikri ve tutumu bunda çok daha etkilidir. Kadın, varoluşunu erkeğin bir parçası ve onun uzantısı olarak tanımlamayı bırakmadığı sürece toplumsal cinsiyet eşitsizliği de ortadan kalkmayacak bunun yarattığı trajediler de yaşanmaya devam edecektir. Bu çalışmada Lorca'nın toplumsal cinsiyet eşitsizliği konusundaki duruşuna iki tiyatro oyunu ve buradaki karakterler üzerinden yer verilmiştir. Eserler incelenirken yorumbilim ve göstergebilim tekniklerinden yararlanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Federico Garcia Lorca, kadın, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, ataerkillik

Ozan Bekir Bulut'un (İhlâsî'nin) Şiirlerinde Ekonomik Hayat Tezahürleri

Songül Daşdemir

Âşıklık geleneği içerisinde yer alan âşıklar ve şiirleri üzerine yapılan incelemelerde ağırlık saz çalan şairlere verilmiştir. Saz çalamayan fakat geleneğe bağlı olan âşıkların şiirleri de incelemeye değerdir. Bu şairlerin de diğerleri gibi şiirlerinde yer alan benzetme unsurları, sembol ifadeleri, doğup büyüdüğü toplumun izleri, coğrafi ve ekonomik özellikleri geri planda kalmıştır. Şiirde yer alan ifadelerin şairin yaşamı ile bağdaştırılması onun daha iyi anlaşılması için önemli bir yoldur.

İç Anadolu bölgesinde ozanların yetiştiği en kıymetli illerden birisi de Sivas'tır. Pir Sultan Abdal'ın, Âşık Veysel'in, Ruhsatî'nin ve daha nice âşıkların yetiştiği, geleneğinden beslendiği topraklardır. Çalışmamıza konu olan Ozan Bekir Bulut, 15 Mart 1966'da Sivas'ın Kangal ilçesinin Yeşilkale köyünde doğan, geleneğin temsilcisi olan bir âşıktır. Saz çalmayı bilmese de sazın diline uygun şiirler yazmıştır. Halk şiirinin hemen her türünde şiir yazmış ve yazmaya devam etmektedir. Saz çalmak için de uğraşmaktadır. Çevresinde geleneği öğrenecek kimsesi olmasa da hevesi ve azmi ile şiir yazmayı ilerletmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na kayıtlı bir halk şairidir.

Hayatının gençliğine kadar olan kısmı köyünde yoksulluk ve sıkıntılarla geçmiştir. Tarım ve hayvancılıkla uğraşmış, doğanın dilini bilen bir şairdir. Gurbet hayatına atılması ile yaşadığı sıkıntılar devam etmiş fakat çalışkan ve azimli yapısı ona günümüzdeki yaşantısını sunmuştur. Özünden, köyünden hiç kopmamış ve şiirlerinde de bunu göstermiştir. Bu çalışmada Ozan İhlâsî'nin şiirlerinde ekonomik yaşantısının, hayat görüşünün ve tabiat bilgisinin izleri sürülecektir.

Anahtar Kelimeler: Âşıklık geleneği, halk şairi, Ozan İhlâsî, ekonomi, tarım, hayvancılık.

Kırım Karay Masallarında Kadın Alp Tipi

Tuğba Karakaya

Kırım Karay halkı, zengin kültürel birikimi ve köklü edebiyat geleneğiyle dikkat çeken bir topluluktur. Bu halkın sözlü edebiyatında masallar, toplumsal değerlerin, tarihsel olayların ve idealize edilmiş kahraman tiplerinin birer aynasıdır. Eğlencenin ötesinde, bu masallar cinsiyet rolleri ve kahramanlık idealleri üzerine derin anlamlar taşımaktadır. Özellikle Kırım Karay masallarında kahraman alp tipi, genellikle erkek figürlerle özdeşleştirilirken, bazı masallarda bu güçlü tipolojinin kadın karakterler üzerinden yeniden yorumlandığı görülmektedir. Bu bağlamda, kadın alp tipinin cesaret, zekâ ve bağımsızlık gibi temel özellikleri ön plana çıkmaktadır.

Alp tipi kahramanlar, Türk ve Orta Asya kültürlerinde cesur, yiğit ve lider ruhlu kişilikler olarak tanımlanır. Genelde erkek karakterler olarak tasvir edilen bu figürler, halkın refahını korumak ve adaleti sağlamak için mücadele etmektedir. Ancak Kırım Karay masallarında, kadınlar da bu kahramanlık rolünü üstlenerek geleneksel cinsiyet kalıplarını aşmaktadır. Kahraman kadınlar, fiziksel cesaretleri kadar stratejik zekâlarıyla da dikkat çekmektedir. Onlar için özgürlük, adalet ve aile gibi kavramlar vazgeçilmezdir. Bu kadınlar, masallarda erkeklerin yerine geçerek ya da erkek kılığına girerek, fiziksel ve zihinsel mücadelelerin tam merkezinde yer almaktadırlar.

Kırım Karay masallarındaki kadın alp tipleri, yalnızca fiziksel cesaretleriyle değil, zekâları ve ahlaki duruşlarıyla da toplumun güçlü kadın imgesini temsil etmektedir. Bu kahramanlar, toplumsal değerlerin şekillenmesinde ve aktarılmasında önemli bir yere sahiptir. Geleneksel cinsiyet rollerini sorgulayan bu masallar, kadınların güçlü, bağımsız ve adil birer figür olarak toplumda nasıl konumlandığını göstermektedir. Kırım Karay masallarındaki kadın alp tipi kahramanlar, Türk edebiyatındaki kadın kahramanların tarihsel sürekliliğini ve toplumsal değerler üzerindeki etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Bu makale, Kırım Karay masallarında yer alan kadın kahramanları çözümlemek ve Türk edebiyatındaki kadın alp tipolojisiyle ilişkisini ortaya koymak amacıyla kaleme alınmıştır. Karay halkının sözlü edebiyatından derlenen masallar, kadın karakterlerin toplumsal rolü ve kahramanlık özellikleri açısından önemli ipuçları sunmaktadır. Bu inceleme, kadın alp tipinin geleneksel Türk mitolojisi ve destanlarıyla olan bağlarını vurgulamakta ve bu figürün modern edebiyata yansımalarını tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırım Karaylar, Kadın, Alp Tipi, Masal

Bekir Kara'nın Kavuni Romanında Kıbrıslı Türk Kimliği

Prof. Dr. Mustafa Yeniasır

Prof. Dr. Burak Gökbulut

Millet, en genel anlamıyla aynı topraklar üzerinde yaşayarak, ortak bir kültürü ve tarihi paylaşan insan topluluğudur. Sınırları çizilmiş belli bir toprak üzerinde yaşayan insanların, millet olabilmeleri için hem tarihi ve tarihi belleği hem de ortak bir kültürü ve düşünceyi paylaşmaları gerekmektedir. Milletlerin teşekkül etmelerinde aktif bir şekilde rol oynayan birçok unsur aynı zamanda millî kimliğin oluşumuna da katkı sağlamaktadır. Kimlik, bireyin nasıl bir insan olduğunu ortaya koyarken millî kimlik veya kültürel kimlik de bir milletin duyuş, düşünüş yaşayış biçimi, değer yargıları ve kuralları ile oluşan özellikler bütünü olarak dikkat çekmektedir.

Toplumların geçirmiş olduğu savaşlar yaşamış olduğu felâketler doğal olarak edebiyatlarına da yansımaktadır. Bu savaşlar ve felaketler, özellikle o dönemde verilen edebî ürünlerin de başlıca konusu olmaktadır. Anadolu'da verilen Kurtuluş Savaşı mücadelesinde olduğu gibi Kıbrıs Türkünün kurtuluş mücadelesinde de toplum içerisinden çıkan sanatçılar, halkın birlik ve bütünlüğü için çalışmışlar, bu doğrultuda eserler ortaya koymuşlardır. Kıbrıs Türkünün ulusal kurtuluş mücadelesi verdiği yıllarda kaleme alınan edebî eserler, millî ruhu ve ortak kimliği yeniden harekete geçirmeyi sağlarken, savaş sonrasında yazılan bu tür eserler de bireylerin vatanlarına olan bağlılıklarını sağlamlaştırmak, ait oldukları toprak parçasını her türlü fedakârlıktan kaçınmayarak koruyacak genç nesiller yetiştirmek, özetle millî kimlik bilincine sahip bir toplum oluşturmak için son derece önemlidir.

1877 yılında Kıbrıs'ta da bir eşkıyalık olayı meydana gelmiştir. Bunun sonucunda İngilizler döneminin başlarında, haksız suçlamalarla mahkûm edilerek dağa çıkan ve yıllarca dağda yaşayan üç kardeş, sonunda hükümet tarafından yakalanmışlar ve öldürülmüşlerdir. Üç kardeşin ve yandaşlarının adına yıllar sonra hem Hasan Bulliler Destanı oluşturulmuş, şiirler yazılmış hem de Nazemin Gelen tarafından Hasan Bulliler, Bekir Kara tarafından da bu araştırmanın konusunu teşkil eden Kavuni isminde romanlar kaleme alınmıştır.

Bildiride, Kavuni romanında Kıbrıs Türk kimliğine ait temel kültürel değerler tespit edilip yorumlanacak ve eserin kültürel bilincin gelişimine olan katkısı değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: *Kavuni*, Hasan Bulliler, kültürel değerler, Kıbrıs Türk kimliği, roman

Kazakistan, Gürcistan ve Ukrayna'da Hristiyan Türkler Urumlar Üzerine Yapılan Çalışmalar

Prof. Dr. Erdoğan Altınkaynak

Geçmişte Anadolu'da ve Kırım'da Türk dilli Hristiyan dinli halklar yaşamıştır. Bu halkların yayılma alanları Ukrayna, Rusya, Gürcistan, Kazakistan, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyetidir. Bu halklar kendilerini Rumei ve Urum diye adlandırmaktadır.

Osmanlılar, Avrupa'da, Doğu Roma İmparatorluğu'ndan arta kalan yerler veya prenslikler için '*Rum*' kelimesini daha uygun görerek, bu ülkelere '*Rumeli*' adını vermiş, kendi tebası içindeki Bulgarlar, Gürcüler ve Ermeniler dışında kalan Ortodoks Hristiyan Cemaati için de '*Rum*' adını kullanmışlardır. Yani, Ortodoks ve Rum terimleri eşdeğerde kullanılmıştır. Bu yüzden, Anadolu'daki Rum nüfus sayısını abartılı kullananlar olmuştur.

Bu çalışmamızda "Rum" adı verilen ve çok geniş bir coğrafyaya yayılmış olan halk üzerine yapılan çalışmaları mukayeseli ve eleştirel bir tarzda sunacağız.

Anahtar Sözcükler: Urumlar, Kazakistan, Gürcistan, Ukrayna

“Necefhan ve Perizad Hanım” Adlı Azerbaycan Halk Hikâyesinin

Muhteva Bakımından İncelenmesi

Gülsemin Kotancı

Anlatım esasına dayalı metinlerden olan halk hikâyeleri ait oldukları toplumlara dair sosyal, kültürel, siyasal, ekonomik veya beşerî hemen her alanda bilgi edinilmesini sağlayan edebi numunelerdir. Türk dünyasının farklı edebi muhitlerinde farklı isimlerle karşılık bulmalarına rağmen halk hikâyelerinin şekil ve muhteva bakımından ortak olan noktaları vardır. Söz konusu ortak noktalar icra ortamlarında derlenerek yazıya geçirilen anlatım esasına dayalı metinlerin tahlil ve tasnif çalışmalarında yol gösterici olurlar. Böylece halk hikâyesinin künyesinin oluşturulmasının yanı sıra metinden hareketle yazarı veya derlemecisi hakkında da çeşitli bilgilere ulaşılabilmektedir.

Çalışmada Azerbaycan halk hikâyelerinden Necefhan ve Perizad Hanım adlı halk hikâyesi muhtevasına bakımından incelenmiştir. Buna bağlamda incelenen anlatım esasına dayalı metnin halk hikâyelerinin muhtevalarında bulunan özellikleri büyük çoğunlukla karşıladığı görülmüştür. Metin içerisinde muhteva bakımından eksik olduğu görülen kahramanın yardımcılardan atın yer almamasının nedeni ise söz konusu halk hikâyesinin aşk konulu bir halk hikâyesi olmasıdır. Ayrıca yine muhteva bakımından tam olarak karşılanmadığı görülen noktalardan biri ise kahramanın ikizi de olan bir kız kardeşi olması durumudur. Ancak söz konusu halk hikâyesini meydana getiren Azerbaycan Türklerinin kolektif bilinçdışı tarafından kız çocuğuna Pünhane (gizli/saklı kalmış) isminin verilerek onun gizli büyütülmesi ile kahraman, olağanüstü doğumla dünyaya tek çocuk olarak ilerleyişini sürdürür. Böylece söz konusu anlatım esasına dayalı metin halk hikâyelerinin muhteva özelliklerini genel anlamda karşılar.

Anahtar Sözcükler: Azerbaycan, halk hikâyesi, Necef ve Perizad, muhteva, inceleme

Kadınların Toplumsal Statüsünün Geri Kalmasının Nedenleri

Hüseyin Çimen

Assoc. Prof. Dr. Hürriyet Çimen

Kadın, dişi cinsinde olan yetişkin insandır. Türkçe kadın kelimesinin kökeni, Eski Türkçe "kraliçe" anlamında **ḡātūn** veya **xātūn** sözcüğüne dayanır. Kelime ses değişimine uğrayarak kadın ve hatun olarak iki farklı şekilde girmiştir. Kadının toplumsal statüsünü belirleyen birçok özellik söz konusudur. Bunlar biyolojik, psikolojik farklar, yaşam tarzı, toplumsal normlar ve değer yargılarıdır. Biyolojik yapısı gereği kadını erkekten ayıran en önemli farkı doğurgan olmasıdır. Dokuz ay süren gebelik kadının hormonlarını, davranışlarını, fiziksel aktivitesini ve duygularını etkilemektedir. Kadının çekirdek ailede ve toplumda temel görevi doğan çocukların bakımını (annelik görevi) üstlenmesidir. Bunun temelinde hamilelik döneminin bir yıla yakın sürmesi ve doğumdan sonra emzirme sürecinin gün içerisinde sık aralıklarla ve birkaç yıl sürmesidir.

Bu sorumluluklar gebe kalan ve doğuran kadınların toplumsal statüsünü belirlemektedir. Diğer yandan gebe kalmamış ve doğum yapmamış kadınların durumu da gebe kalma ve doğum yapma potansiyelleri nedeni ile farklı değildir. Bu durumun normal karşılanması düşünülebilir. Ancak gerek kadın bireylerin gerek toplumun nitelikli birey gereksinimi, gerek kaliteli yaşam sürdürme beklentileri, kadının çekirdek yuva dışına çıkıp ekonomik, sanatsal ve kültürel etkinliklere katılımını zorunlu hale getirmektedir.

Bu gelişme kadının asli görevi olan annelik görevini entelektüel birikiminin artması ve stres azalması nedeniyle daha başarılı hale getirmektedir. Yapılan çalışmalar eğitim almış, iş hayatında çalışan kadınların çocuklarının akıl ve beden sağlıklarının daha iyi, öz güveni yüksek bilinçli bireyler olduğunu göstermektedir.

Anahtar sözcükler: kadın, kadının toplumsal statüsü, toplumsal cinsiyet, kadın sorunları

Orhun Abideleri ve Kutadgu Bilig'den Sened-i İttifak'a Sosyal Devlet ve Adalet Anlayışı

Assoc. Prof. Dr. Sedat Bahadır

Türk tarihinde sosyal devlet ve adalet anlayışı, Orhun Abideleri, Kutadgu Bilig ve Sened-i İttifak üzerinden evrilmiştir. Orhun Abideleri, Göktürklerde devletin halkın refahından sorumlu olduğunu gösterir. Bilge Kağan, “Çıplak milleti elbiseli kıldım, ölecek milleti diriltip besledim” diyerek halkın temel ihtiyaçlarını karşılama misyonunu vurgular. Kül Tigin ve Tonyukuk yazıtları da devletin halkı koruma ve kalkındırma çabasını yansıtır. Bu, Türklerde sosyal devlet anlayışının erken bir biçimini sunar.

Kutadgu Bilig, 11. yüzyılda Yusuf Has Hacib tarafından yazılmış, sosyal devlet ve adaleti Türk-İslam senteziyle derinleştirir. “Doyur aç insanları, giydir çıplakları” gibi beyitler, Orhun Abideleriyle süreklilik gösterir. Adalet, devletin temel taşı olarak idealize edilir; hükümdar, halkın refahını sağlayan bir baba figürüdür. Eser, ahlaki ve felsefi bir yönetim vizyonu sunar.

Sened-i İttifak, 1808’de Osmanlı’da merkezi otorite ile ayanlar arasında imzalanmış, elitler arası güç paylaşımına odaklanır. Vergi toplarken adil olma gibi maddeler sosyal devlet ve adaleti ima etse de, halkın refahı yerine yönetsel denge ön plandadır. MagnaCarta’ya kıyasla evrensel ilkeler sunmaz, yerel bir uzlaşma olarak kalır.

Bu metinler, Türk tarihinde sosyal devlet ve adaletin sürekliliğini (refah ve adalet vurgusu) ve dönüşümünü (dönemsel bağlamlara uyum) ortaya koyar. Orhun Abideleri ve Kutadgu Bilig halk odaklıyken, Sened-i İttifak elitler arası bir düzenleme olarak öne çıkar. Türk düşünce tarihinde bu kavramların köklü ve dinamik bir yapısı vardır.

Anahtar Sözcükler: Türk kültürü, sosyal devlet, adalet, halk, hükümdar

Cemal Süreya Şiirlerinde Cinsellik

Prof. Dr. Vedi Aşkaroğlu

Kırdan kente göçlerin yoğun yaşandığı, kentlerin modernleşmesine yol açan yeni sanayileşme çabaları ve yaşam tarzları ile birlikte geleneksel erkek-kadın rollerinin farklılaşmaya başladığı dönemde şiir yazar Cemal Süreya tüm bu değişimleri bireyin penceresinden ele alır. Değişimlerle birlikte ortaya çıkan çalkantılı siyasi ve sosyal atmosfer de Cemal Süreya'nın şiirlerinde birçok gösterge ile kendine yer bulur. Bireysel yaşantısında deneyimlediği ölüm temelli derin trajedilerle, modernleşmenin getirdiği dayatmaların birleşmesiyle yoğun bir ruhsal atmosferi işleyen şair kendini yitiren insanın sorunlarını işler. En önemli ruhsal sorunlardan yola çıkarak bunaltı, ölüm, kaçış, yalnızlık ve yabancılaşma izleklerinin ön plana çıkarır ve bireyin iç dünyasını yansıtmaya çalışır. Tüm bunların yanında hayatın varoluşsal sorunlarından bir kaçış olarak erotizm / cinsellik izleğini özellikle şiirinin ana unsurlarından birisine dönüştürür. Bu bildiride “cinsellik” izleğinin şairin şiirlerinde sözcükler, dil yapısı, imgeler, sezdirme ve çağrışımlar yoluyla nasıl farklı boyutları ile işlendiği ortaya konulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Cemal Süreya, Kentleşme, Modernleşme, Kaçış, Cinsellik

Ayşe Kulin'in *Geniş Zamanlar* Öyküsünü Cinsiyet Ayrımcılığı Bağlamında Fransız Feminizmi Çerçevesinde Okumak

Gamze Mortepe

Sanayi Devrimi ile birlikte önlenemez bir şekilde gelişen teknoloji, imkânların artması, Fransız İhtilali'yle oluşan yeni özgürlük ortamı, toplumsal hayatta yaşanan değişimler ve değişimlerin getirdiği yenilikler kadın ve erkeğin toplumsal rollerinin yeniden konumlanmasını zorunlu kılar. Kadının toplumda giderek aktifleşmesi / daha aktif olmak istemesi yüzyıllardır süregelen ataerkil anlayışın, kadının üstündeki baskıyı artırmasına, baskının sonucu / karşılığı olarak da cinsiyet çalışmalarının hızlanmasına neden olur. Kadının toplumda her zaman “öteki” olarak konumlanması, kadının kendisine eril dille yüklenen tanımları giderek daha yüksek sesle reddetmesi, kadının kendini, kendi diliyle ve kendi istediği biçimde ifade etmek istemesi, dünyada feminizm hareketlerinin başlamasına feminizm akımlarının doğmasına, gelişmesine ve yayılmasına ortam hazırlar. 20. yüzyılın ortalarına kadar dünyada yaşanan siyasi, ekonomik, sosyolojik olaylar, feminizm akımlarının çeşitlenmesine ve İkinci Dalga Feminizmi'nin başlamasına neden olur. Yeni bir feminizm dalgasının içinde ortaya çıkan Fransız Feminizmi, kadını metaforik ve beden teorileri odaklı bir biçimde savunur. Kadın - erkek ilişkisi bağlamında kadının ataerkil toplumlarda “öteki” olarak değerlendirilmesi Türk toplumunda her zaman daha belirgin olmuştur. Erkeğin kadını güçsüzlükle bağdaştırması ve sömürmesi Ayşe Kulin'in eserlerinde dikkat çektiği ve işlediği konulardan biridir. Ayşe Kulin'in *Geniş Zamanlar* öyküsü kadının ait olduğu toplumsal sınıf fark etmeksizin maruz kaldığı baskıyı işlediği öykülerden biridir. Öyküde Aylin, diğer kadın öykü kişilerinden toplumsal olarak avantajlı bir konumda olsa da ataerkil toplum normlarından, kadına geleneksel bakış açısıyla yüzleşmekten kendini kurtaramaz. Çalışmamızda öyküdeki kadın karakterler, Fransız Feminizmi bağlamında incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Ayşe Kulin, *Geniş Zamanlar*, kadın karakterler, cinsiyet rolleri, Fransız feminizmi

Malatya D   n Geleneklerinin Geçmişten Günümüze Değişimi

Büşra Aydın

Aile, toplumun temel yapı ta ı olup bireylerin sosyal yapıya uyum sa lamasında ve kültürel değerlerin ya atılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Kişilerin belli bir ya a geldiklerinde aile kurma süreci ba lar. Evlilik, bireylerin yaşamındaki en önemli geçiş dönemlerinden biridir. Evlilik, toplumsal normlar ve kültürel değerlerin bir yansıması olup aile kurmanın temel adımıdır. Evliliğin ilanı ise d   nle gerçekleşir; d   n, hem toplumsal onayın hem de aile birleşiminin somut bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

D   n, her toplumda kendine özgü gelenek ve göreneklerle şekillenen bir ritüeldir. Ancak bu gelenekler zaman içinde değişime uğrayabilir ve bazıları unutulabilir. Bu  alı mada, Malatya ilinde d   n kültüründe meydana gelen değişimler incelenmiştir. Son dönemlerde Malatya'daki d   n ritüellerinde çeşitli dönüşümler ya anmı  ve bazı uygulamalar yeni anlamlar kazanmıştır. Çalışmanın amacı, Malatya'da geçmişten günümüze d   n geleneklerinde meydana gelen değişimleri ve bu değişimlerin toplumsal, kültürel ve ekonomik nedenlerini ortaya koymaktır.

Bu bağlamda, Malatya'daki kız bulma, kız isteme, nişan, kına gecesi, d   n, nik h, gelin haftası, on be  yemeği ve sa dı lık gibi geleneksel ritüeller ele alınmış; bu ritüellerin zamanla nasıl evrildi i ve modernleşmenin etkileri tartı ılmı tır. Ayrıca, bu geleneklerin toplumsal ba ları nasıl güçlendirdiği ve kültürel mirasın korunmasına nasıl katkı sunduğu üzerinde durulmuştur. Modernleşme, kentleşme, ekonomik faktörler ve bireyselle menin geleneksel d   n rit ellerindeki değişim sürecini nasıl hızlandırdığı ve d n   t rd    de analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Malatya, d   n gelenekleri, kültürel değişim, modernleşme, ritüeller

Asya'dan Anadolu'ya Nevruz

Çiğdem Çelik

Türk dünyasında yüzyıllardır kutlanan Nevruz bayramının tarihi, kültürel ve edebî boyutlarını inceler. Nevruz, yalnızca bir mevsim geçişi değil, aynı zamanda yeniden doğuş, diriliş ve umudun simgesidir. Makale, Orta Asya'dan Anadolu'ya, Balkanlar'dan Kafkaslara kadar uzanan geniş bir coğrafyada Nevruz'un kutlanma geleneklerini değerlendirir ve Ergenekon efsanesi ile Şehnâme'deki Cemşid anlatıları gibi mitolojik öğelerle bağlantısını ele alır. Çalışmış olduğumuz bu makale

Nevruz'un edebî temsilleri, Mahmut Kaşgari'nin Divanü Lugati't-Türk'teki ilk kaydından başlayarak, Çağatay edebiyatı, Osmanlı dönemi törenleri ve halk edebiyatındaki beyitlerde ortaya konur. Ayrıca, farklı Türk topluluklarının (Uygur, Özbek, Kazak vb.) Nevruz'u kutlama biçimleri, ritüelleri ve kullanılan sembolik renklerin (sarı, kırmızı, yeşil) kültürel anlamları Türk dünyasını kapsayacak şekilde detaylı olarak ele alınıp incelenmiştir. .

Makale, Nevruz'un yalnızca yeni yıl ya da baharın gelişinin ötesinde, Türk milletinin ortak kültürel kimliğinin ve tarihî belleğinin bir göstergesi olduğunu vurgular. Ayrıca, farklı bölgelere ait kutlama geleneklerinin ötesinde, bu bayramın dostluk, barış ve kültürel birliği simgeleyen bir anlam taşıdığı ifade edilir. Nevruz, mitolojik anlatılardan toplumsal ritüellere kadar Türk dünyasında önemli bir kültürel miras olarak yaşatılmaktadır. Sonuç olarak, Nevruz bayramı tarihsel, edebi ve folklorik açıdan zengin bir geleneğe sahiptir; hem mitolojik anlatılar hem de somut toplumsal ritüeller üzerinden nesiller boyu kültürel değerlerin aktarılmasını sağlamış, bu yönüyle Türk dünyasının ortak kimliğinde önemli bir yer edinmiştir.

Anahtar Kelimeler: Asya, Anadolu, Nevruz, kutlamalar

6 Şubat 2023 Depremi ve Komplo Teorileri: Post-Truth Çağında Bilgi ve Algı Analizi

Arş. Gör. Umay Bahadır

6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye’de meydana gelen ve 11 ili etkileyen deprem felaketi, yıkıcı fiziksel sonuçlarının yanı sıra sosyal ve psikolojik etkileriyle de dikkat çekmiştir. Deprem sonrasında, özellikle sosyal medya ve bazı geleneksel medya kanallarında, depremin kaynağına ve sonuçlarına dair HAARP teknolojisi, UFO’lar ve Amerikan gemileri gibi komplo teorileri yaygınlık kazanmıştır. Bu teoriler, bilimsel gerçeklerle örtüşmeyen ancak post-truth (hakikatin önemsizleşmesi) çağının duygu ve inanç odaklı iletişim dinamikleri nedeniyle hızla benimsenen iddialardan oluşmaktadır. Araştırma, nitel yöntemle literatür taraması ve resmi raporların (AFAD, USGS) analizine dayanarak komplo teorilerinin tarihsel kökenlerini, pandemi gibi kriz dönemlerindeki yükselişini ve toplumda nasıl bir inanç zemini bulduğunu incelemektedir. Özellikle belirsizlik, korku ve kontrol ihtiyacının bu teorilere olan eğilimi artırdığı vurgulanırken, dezenformasyon (kasıtlı yanlış bilgi) ile misenformasyon (yanlış bilginin kasıtsız yayılımı) arasındaki farklar üzerinden bilgi kirliliğinin mekanizmaları analiz edilmiştir. Post-truth çağının gerçeklik algısını nasıl dönüştürdüğü, deprem ışıkları gibi doğal fenomenlerin komplo teorileriyle nasıl ilişkilendirildiği ve bilimsel verilerin bu süreçteki rolü karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Çalışma, kriz anlarında komplo teorilerinin bilimsel gerçekleri gölgeleme potansiyeline dikkat çekerek, dezenformasyonla mücadelede doğrulama platformlarının Dezenformasyonla Mücadele Merkezi, teyit.org, Doğruluk Payı) ve kurumsal düzenlemelerin önemini vurgulamaktadır. Araştırma bulguları, deprem gibi felaketlerde toplumsal direnci artırmak için bilimsel iletişimin kritik olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Sözcükler: deprem, komplo teorisi, post-truth, dezenformasyon

Identity Crisis in the Works of Oğuz Atay

Assist. Prof. Dr. Mzisa Buskivadze

In twentieth-century Turkish literature, Oğuz Atay holds a distinctive place. His works focus on the inner world of the individual and their psychological state. At various stages of social development, the process of integrating an individual into society is often associated with spiritual traumas. These traumas are largely linked to historical contexts and significantly influence the psychological state and cultural dynamics of society. Turkey's pro-European orientation has been a fundamental factor in generating a societal identity crisis at different levels. The clash of civilizations has led to the formation of a dual discourse in the value system of Turkish society, which is vividly reflected in the narrative of the modernist era. This narrative is characterized by skepticism and has impacted both spiritual and material culture. The theme of identity crisis is represented in various perspectives across different authors in Turkish literature.

Oğuz Atay places intellectual youth at the center of his research. His characters experience internal conflicts, engage in self-reflection, observe their surroundings, and manifest different forms of identity crisis in their decision-making processes. This study is based on the analysis of Oğuz Atay's novel "Tutunamayanlar" and the short story collection "Korkuyu Beklerken." The objective of the study is to examine the identity crisis and its representation techniques in these works. Specifically, the presentation will address the following questions:

a) In what forms does the identity crisis manifest in the characters? b) What representational techniques does the author employ to depict this issue? c) Is it possible for the characters to overcome the identity crisis?

The study utilizes methods of textual interpretation, analysis, and comparison to comprehensively reveal the influence of Oğuz Atay's literary legacy on Turkish modernist discourse and to explore the multidimensional understanding of his characters' identity struggles.

Keywords: Turkish literature, Oğuz Atay, identity crisis.

2. Abdülhamit'ten Günümüze Kadın Ve Çocuklar

Elif Terzi

Bu derlemede 2. Abdülhamit'ten günümüze kadar kadın ve çocuk hakları konusunda yapılanlar incelenmiştir. Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinden başlanarak özellikle Cumhuriyet'in kadın devrimi üstünde durulmuştur. Kadın devriminin başka ülkelere olan etkisi de incelenmiştir ve muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkmak için hedeflenen ilkelerdeki en önemli basamaklardan biri olan Türk kadınını özgür bırakınca neler yaptıkları da örneklerle açıklanmıştır. Her ne kadar devrimler kadının yanında olsa da, yüzyıllardan bu yana süre gelen, bizim olmayan ama gelenekselleştirilen Cumhuriyet'in kadın devrimine karşı toplumsal bakış açısı üstünde de durulmuştur. Atatürk sonrası dönemdeki kadın ve çocuk hakları konusunda yapılanlar da incelenmiş ve Cumhuriyetin kadın devrimindeki gerileme veya gelişmeler de kıyaslanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Cumhuriyet Dönemi, kadın, Atatürk, eğitim

Symbolic Significance of Jewelry in Kazakh and Turkish Cultures

Venera Yuldasheva

Assist. Prof. Dr. Dinara Ashimova

Jewelry is an important reflection of the culture and traditions of civilized countries. A long time ago, jewelry was compared to a symbol of love and even a symbol of mysterious power.

This article examines in detail the name and etymology, semantics of ornaments and analyzes it as an actual cultural component reflecting the identity of the nation. In particular, the symbolic meaning of earrings, necklaces, which developed between the Kazakh and Turkish peoples, is studied. The Kazakh people study aspects of important concepts related to earrings, rings, as a result of in-depth study, the history of the origin of the aisekeys of Kazakh and Turkish countries is analyzed, the etymology of jewelry names is studied.

At present, the development and preservation of any national culture are closely linked to identifying effective mechanisms for its dissemination and ensuring the vitality of living traditions. The increasing interest in the history of national traditional cultures is intrinsically connected to addressing these challenges. The spiritual heritage of each ethnic group is not only crucial for the preservation of national culture and spiritual identity, but also holds universal human significance and value.

Keywords: Turkic people, earrings, symbol, decoration, traditions, aesthetics, beliefs

Tech-Infused English Teaching Through 3D Metaverse Environment

Assel N.Akimova

Assist. Prof. Dr. Zhazira B. Zhaunshiyeva

Interactive technologies in education help to create a holistic picture of the world of children, to understand the relationship between natural phenomena, society, and the world. Integration technology develops in children such qualities as purposefulness, activity, creativity of thinking and the abilities of the students, stimulates imparting new knowledge, understanding and finding cause-and-effect relationships, develops logic and communication skills. The use of modern technology meets the needs of the modern school and improves the education quality and develops professional competencies of the university graduates, training them and preparing for future professional activities.

Keywords: *tech-infused teaching, 3D metaverse environment, virtual world, virtual lab, online platforms, immersive learning, soft skills*

Gender Roles in Gender-Marked Phraseologisms - A Comparative Analysis of English and Georgian Languages

Diana Nemsitsveridze

Gender roles are an important social construct that is manifested through language in different cultures. Language is not only a tool of communication, but also reflects the values of society, its established norms and stereotypes. Particular interest lies in gender-marked phraseologisms, which allow cross-cultural comparisons.

This study conducts a comparative analysis of gender-marked phraseologisms in English and Georgian in order to reveal their cultural-historical foundations, reflection of gender roles and linguistic transformations. The aim of the study is to analyze how these phraseologisms represent masculine and feminine qualities, how they have changed over time and how the modification of gender stereotypes is reflected in the language.

The research methodology includes the analysis of phraseological units, the investigation of historical-etymological parallels, and the application of gender-linguistic theories. The results show that, despite cultural differences, many gender-marked phraseology in English and Georgian share common stereotypical notions of male power, female subordination, family roles, and emotional attributes.

However, the study also revealed trends in linguistic transformations that reflect changes in the perception of gender roles in modern society. This process is especially evident in the emergence of neutral or gender-inclusive alternative expressions.

The study will make a significant contribution to gender linguistics, phraseology, and cross-cultural language studies, which will allow us to better understand how language influences the formation of gender identities.

Keywords: gender, phraseologisms, gender roles, gender marking, linguistic stereotypes

The Village of Avdarma For the History of the Gagauz of Budjak

Assoc. Prof. Dr. Elisabed Bzhalava

The issue of the ethnic origins of the Gagauz remains debatable and, to this day, unresolved. Several theories exist in scientific literature regarding their origins, yet no historical document confirms the absolute accuracy of any of these hypotheses.

According to one theory, the Gagauz are descendants of a mixed group of Kipchaks and Oghuz; another version claims that they are entirely of Oghuz origin. A third theory associates them with Turkic-speaking Greeks, while some researchers suggest that the Gagauz have Bulgarian roots.

My presentation is based on the work of Ignat Kazmaly, published in 2015, titled *"Avdarma – 450 Years of History (1563-2013)."* This book explores the history and ethnogenesis of the Gagauz through the example of the village of Avdarma. The author relies written sources and archival documentary materials which lend special significance to his research. The book provides a detailed account of the Gagauz contribution to World War II, their unrecognized heroism, and the many names that remain unknown to this day. It also discusses the genocide carried out during the Soviet period, as well as the remarkable individuals from Avdarma who, despite all hardships, have made significant contributions to various fields of art and science. Additionally, the book presents a fascinating narrative about the village's history and traditions.

As far as we know, this work remains unfamiliar to the Georgian academic community, which makes it even more valuable. We believe that such studies not only help us better understand the ethnic history of the Gagauz but also provide invaluable material for analyzing historical processes in the region as a whole.

Keywords: Gagauz, Avdarma, Ignat Kazmaly

One Archival Source about the Akhaltsikhe Trade Police (1876)¹

Prof. Dr. RoinKavrelishvili

Assoc. Prof. Dr. Nugzar Zosidze

The Central Archive of Modern History of Georgia preserves documents about the city government of Akhaltsikhe. Among them is an instruction on the Akhaltsikhe Trade Police. The instruction was developed in the central office of the Tbilisi Governorate, which is confirmed by the title deed of the governorate, with the number on it: 4049 and the date: July 7, 1876.

The instruction consists of 18 paragraphs, some of which are divided into clauses. Some paragraphs are accompanied by notes, the total of which are 44 pages.

According to the instructions, the functions of the trade police included supervising the social order during trade in squares prepared for trade, streets, open areas, stalls, in one's own homes, and open trade areas. It is also noteworthy that the function of the trade police also included the inspection of scales used in trade. In addition to their own instructions, if necessary, the commercial police were also required to follow the instructions of the city administration. These instructions mainly included the timely opening and closing of commercial establishments, and the supervision of warehouses of flammable materials. The commercial police were responsible for monitoring the implementation of laws and regulations issued by the city administration. And, in case of detection of legal violations, appropriate protocols were drawn up.

The purpose of the study: The aim of this study is to carry out research and make analysis of the reforms implemented in the local government system in the city of Akhaltsikhe, part of the Tbilisi Governorate, during the period of Russian rule. One of the reforms is the Akhaltsikhe Trade Police, established in 1976. Studying and revealing its function will allow readers interested in the city's history to evaluate current events.

Keywords: archive, Akhaltsikhe, trade police, Tbilisi province.

¹The report was read within the framework of the project - Administrative Governance of Historical South-Western Georgia (1878-1921), funded by the Shota Rustaveli National Science Foundation. Project code: FR – 22 – 12 – 278, 2023-2026.

Short and Sweet: Syntactic Reduction and English Non-Finite Verb Forms

Assoc. Prof. Dr. Natia Zviadadze

Assoc. Prof. Dr. Rusudan Gvilava

Gvantsa Khvedelidze

The article highlights the Principle of 'Linguistic Economy' in English language focusing on non-finite verb forms from both perspectives: as being the shorter and sweeter versions of the longer clauses, and being longer and less exciting forerunners of the digital texting symbols. Language is one of the most anthropocentric phenomena, and its inclination towards the economy of speech is a natural reflection of the human trait correlating with the Least Effort Principle, which is the basic behavioral hypothesis stating that an organism will choose a course of action that appears to require the smallest amount of effort or expenditure of energy.

English non-finite verbs are the focal point of the study presenting the diachronic overview of the reduced structures with Infinitives, Gerunds and Participle, which allow conveying the same information reducing syntactic complexity and cognitive load. The work studies the evolution and application of the patterns across different historical periods up to modern digital communication stage. Alongside with the findings obtained from the study of the theoretical material, the data analysis of the modern digital communication regarding the research topic, provide valuable insight into the question. It is concluded that non-finite forms and their modern-day synonymous symbols contribute to the principle of economy in English syntax.

Keywords: Linguistic Economy, syntactic reduction, non-finite verbs, digital symbols